

Nad'a Urbánková

Andělé se nesmějí nudit

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

5/ 2017 / ročník XXVII / 25 Kč

8 Jaro s vůní medu a perníku

12 Blahořečení sestry Elišky

14 Jak to chodilo v minulosti

19 Péče o náš společný domov

Kalendář

Královéhradecké diecéze

pro rok 2018 s fotografiemi
P. Antonína Forbelského

Cena 65 Kč

Kalendář žádejte již od června na svých farních úřadech,
nebo v Knihkupectví u katedrály v Hradci Králové.

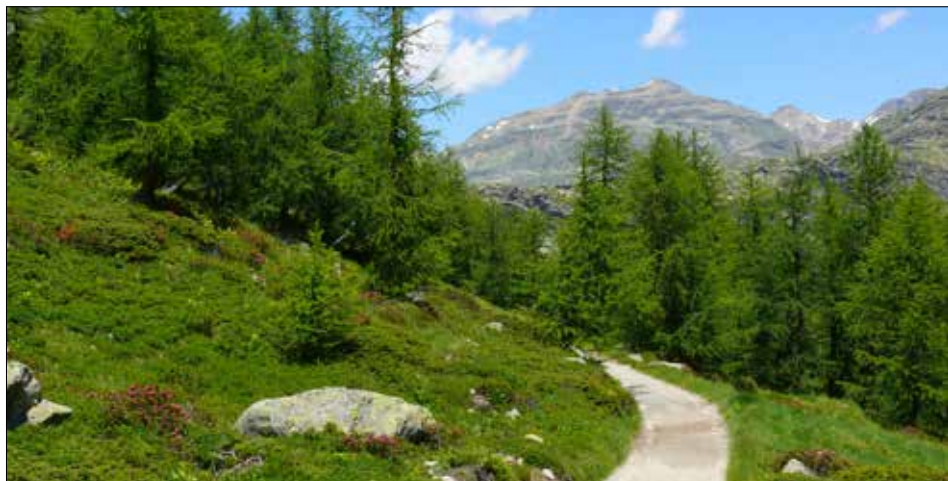
(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Potřebuji vidět lidem do očí
Naďa Urbánková
- 8 **tradice**
Jaro s vůní medu a perníku
- 12 **osobnosti**
Jen rány dávají tvar
blahořečení sestry Elišky
- 14 **historie**
Všechno je jinak aneb
jak to chodilo v minulosti
- 16 **na kus řeči s mladými**
Víra a já
- 19 **encyklika Laudato si'**
Péče o náš společný domov
- 21 **život Církve**
Květen s novokněžími
a Bernanosem...
- 22 **jak to vidím já**
Na cestě k velikonočnímu
ránu...
- 24 Úcta k Panně Marii v praxi
- 25 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 32 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz.
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Garamon s. r. o.
Hradec Králové.

Cena: 25 Kč.
Roční předplatné: 275 Kč. Bank.
spojení: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú.
1016004393/5500, var. symbol
551, spec. symbolem je evidenční
číslo čtenáře (viz adresní štítek).

Úvodní slovo

Milí přátelé,

zdravím vás v máji, měsíci rozkvetlých květů a stromů a vonícího jara. Možná proto je už po dlouhá staletí tento měsíc věnován úctě k Panně Marii, která neváhala a řekla Bohu své „ano“, když jí nabídl stát se Matkou Božího Syna. Toto rozhodnutí pro ni mohlo být v tehdejší době osudové. Svobodné matky byly kamenovány k smrti. Ale ona se rozhodla odevzdat se do Božích rukou a důvěřovat mu.

Co znamená důvěřovat? Důvěřujeme ještě vůbec?

Slova „důvěřovat“ a „věřit“ mají stejný základ. Pro naše předky byla důvěra i víra otázkou přežití, neměli totiž žádné zaručené jistoty ani nároky. Žili ze dne na den. Lidé si uvědomovali své limity a konečnost. Dnes víc ověřujeme, než věříme. Slovo „ověřit“ má také stejný základ, ale nepočítá s naší odevzdaností, naopak od nás vyžaduje aktivitu. Díky médiím a internetu můžeme nahlédnout za každý roh. Vyhledat si důkazy pro jakékoliv tvrzení. A tak víc ověřujeme, než důvěřujeme. Ale bez důvěry není víra.

V minulých staletích byla vnímána jako prostředník mezi Bohem, Ježíšem a lidmi Panna Maria. Bůh byl pro ně vzdálený, nedosažitelný, proto se k Němu snažili přiblížit skrze modlitby k Panně Marii. V zemích, které nazýváme země třetího světa, to platí dodnes. Žijí více spjatí s přírodou i s Bohem a také s lidmi. Spoustu věcí nemají, a dokud nevidí, co vše by mohli mít, tak jim tyto věci nechybí. Rodiny jsou pospolité, v rodině se rodí, žije i umírá. Tráví více času společně, umí si pomáhat i naslouchat. Rodina je také zárukou a podmínkou přežití - jednotlivec sám by neměl šanci přežít.

Viděl jsem to na vlastní oči při poslední misijní výpravě v Bangladéši. S obrovskou opravdovostí se společně modlí i modlitbu růžence, na kterou bychom si měli najít čas i my. A to nejen v květnu. Papež František nás zve slovy: „*abychom se jej modlili v rodině a posilovali tak její jednotu, aby se duchovní dobro stávalo rovněž dobrem sociálního a rodinného soužití*“ a Mariinu péči o nás popsal ve třech aspektech: „*pomáhá nám růst, vyrovnávat se s životem a být svobodnými*.“

Zkusme se tedy inspirovat těmi, kterým pomáháme a dovolme si odevzdat se do rukou Boží prozřetelnosti, zkusme chvíli neplánovat, ale naslouchat, zkusme více důvěřovat a věřit, zkusme Bohu dovolit přiblížit se k nám a dotknout se nás. Stejně, jako sestoupil k Panně Marii, touží sestoupit i k nám. Ztišme se a důvěřujme. A nezapomínejme na modlitbu růžence.

Teď, v probouzející se přírodě, můžeme vnímat Boží blízkost snadněji než jindy...

Leoš Halbrštát, národní ředitel Papežských misijních děl)

Potřebuji vidět lidem do očí

Když psal Jiří Grossman Nadě Urbánkové text dojemné písně Závidím, neměl jistě zdání o tom, že ho text s Nadou spojí nejen umělecky, ale v budoucnu také podobnou nemocí. Už tehdy dokázala **Nada Urbánková** svůj hit interpretovat tak, že lidem při jejím zpěvu tekly slzy. Co všechno do písně vkládá zpěvačka dnes, to můžeme my posluchači jen tušit. A to přesto, že i ve svém věku zůstala Nada pro okolí navenek stále stejnou, „brejlatou Urbánkovou“.

77 **Vaše image je od počátku spojená s brýlemi. Vadilo vám, že jste je potřebovala?**

Na základní škole se zjistilo, že nevidím na tabuli, proto jsem musela sedávat v první řadě, což pro mě bylo velmi poputné. Tenkrát mě poslali k lékaři, který mně předepsal, jak se tehdy říkalo, brýle na pokladnu. Hrozně jsem se za ně styděla a nechtěla je nosit, přestože jsem už neviděla ani přes ulici. Lidé, které jsem potkávala, o tom samozřejmě neměli tušení, říkali proto, jak jsem nezdvořilá, že oni mě zdraví a já dělám, že je neznám. To, že jsem začala nosit brýle, způsobil Jiří Suchý. Po mém nástupu do Semaforu jsem v brýlích pouze zkoušela, na představení jsem je však sundávala. To on mě přemluvil, abych v nich začala vystupovat, že prý jsem normální holka, sice žádná krasavice, ale každý, kdo mě pak uvidí, řekne, že ta brejlatá, to je ta Urbánková. Měl pravdu, a já jsem dobře udělala. Jen byl od té chvíle každý můj kostým vybírán až podle mých brýlí, kterých jsem nasbírala velké množství, neboť se staly doplňkem číslo jedna.

77 **Během vaší kariéry jste hrála v několika filmech, většinou trezorových. S jakými pocity jste je sledovala, když se po revoluci začaly objevovat v televizi.**

S nostalgií. Mezitím uplynulo dvacet let, a já už nemohla navázat na moji dřívější filmovou práci. Ale víceméně mě to

netrápilo. Za ty staré filmy jsem však vděčná, jsou to filmy kvalitní, nikdo z nás, kteří jsme v nich hráli, se nemusí stydět. Ostře sledované vlaky patří dokonce mezi stovku nejlepších filmů světové kinematografie. Ještě vzpomenu alespoň film Skřivanci na niti, který jsme tenkrát po jeho natočení shlédli už jen na soukromé projekci pro tvůrce filmu. Potom putoval hned do trezoru, protože bolševici tento film vůbec neskousli. Nakonec, v trezoru skončili téměř všechny filmy, ve kterých jsem hrála. Dnes si říkám, že mě přece jen potkalo velké štěstí, protože jsem tehdy mohla natáčet a setkávat se s úžasnými lidmi.

77 **Věhlas mého vaření je v želivském klášteře dostatečně známý. Sjížděli se sem kvůli tomu duchovní ze širokého okolí.**

77 **Na koncertech chtějí lidé neúnavně slyšet vaše velké hity. Není vám to už protivné?**

Naopak, mám z toho radost! Je to zvláštní výměna energií. Ve chvíli, kdy vstoupím na jeviště, předávám lidem energii a oni mi ji vrací. Potřebuji však vidět při svých koncertech lidem do očí a vždy chci, aby oni viděli do očí mně. Pak cítí,

že to, co zpívám, mně dělá potěšení, které pak předávám jim. Moje publikum přijímá dobře i nové písně, přesto vždy chtějí především ty staré. V tomto směru nejsem žádná výjimka.

77 **Změnil se vám za ty roky hlas?**

Dnes zpívám přibližně o dva tóny níž, některé písně jsme přetransponovali. Zpívá se mi však výborně. Nemám žádný problém. Během mé léčby ozařováním jsem měla obavy, aby se mně nepoškodily hlasivky. Díky Bohu, vše dopadlo dobře.

77 **Žijete již několik let v klášteře v Želivu. Vede vás to k tomu, abyste začala zpívat i nábožensky zaměřené písně?**

Život zde ve mně víru v Boha velmi posílil. Jistěže jsem měla nutkání zpívat i duchovní písně, ale zároveň vnitřně vnímám, že si nemám dělat násilí. Nicméně písničkou Jednou sved nás Bůh, vždy začínáme koncert. Ta vysvětlí všechno. Moc ráda mám vánoční píseň Betlémský příběh, vypráví o krásném večeru, kdy se narodil Ježíš, a to vše z pohledu malého pejska, který se zatoulá na náměstí v Betlémě a potká Marii, která je těsně před porodem. Dojemná písnička, která má u publika vždy úspěch.

77 **Vaše dcera, než odešla zpívat do Ameriky, zpívala v Semaforu. Máte radost, že jde ve vašich stopách, nebo o ni máte obavy?**

◀ V želivském klášteře každou sobotu uváděla s dcerou Janou svůj pořad Unisono

◀ Ze všech celebrit, které v Unisonu účinkovaly, jí byl nejmilější kardinál Miloslav Vlk

Kdysi to s mým případným otěhotněním bylo dost špatné. Posléze, když jsem otěhotněla, na mě Helena Růžicková, aniž by cokoliv věděla, spustila, že jsem těhotná a že se mně narodí holka nejen s obrovským muzikantským talentem, ale také s nadáním pro cizí jazyky. A zakázala mně jakkoliv jí bránit v uměleckém směru. Poslechla jsem ji, a když se mi narodila holčička Linda, musela jsem dát Heleně za pravdu. Citlivě vnímala hudbu a přirozeně zaujímal baletní pozice. Pavel Šmok a Vlastimil Harapes z ní byli nadšení a hned ji chtěli angažovat do Louskáčku. Začala se učit tančit, zjistilo se však, že má zkrácené Achillovy šlachy a tím bylo dáno, že klasika je ze hry. Nechtěla se však vzdát, přestože jsem ji upozornila na to, jak těžkou profesí kumšt je, a že ji budou určitě srovnávat se mnou. Linda proto odmítala jakoukoliv moji pomoc a šla si svojí vlastní cestou. Jistěže jsem byla připravená jí kdykoliv pomoci, nikdy to však nebylo potřeba. Úplně neznámá udělala konkurz do Semaforu, kam byla angažována a kvůli své kariéře si změnila jméno na Janu Fabiánovou.

77 V jednom z vašich hitů zpíváte, že váš Vilém peče housky a málo vás má rád. Jak je to s jeho autorstvím?

Napsal mi ho Zdeněk Svěrák, přestože se původně říkalo, že autorkou textu jsem já. V 70. letech se totiž jméno Zdeněk Svěrák nesmělo nikde moc objevovat.

77 Přinesly vám prožité životní peripetie do života moudrost a ponaučení?

Doufám, že ano, moji příbuzní se dožívají vysokého věku. Třeba maminka se dožila 92 let. Takže, já ve svých 77 letech mám ještě dost času, který můžu dobře využít. S Bohem mám vůbec moc pěkný a zajímavý vztah. Někdy mu i laju, ale On má takový úžasný smysl pro humor. Vždycky jen říká: „Já vím, já vím...“. Možná, že kdybych ty svoje hovory s Bohem hodila na papír, bylo by to dost zábavné čtení. Myslím, že jsem našla ze svého života i poučení. Nakonec, od roku 1996 se vedle mně neobjevil žádný mužský, i v tom fyzickém slova smyslu, takže žiji téměř panenským způsobem života.

Nestýskám si, přijala jsem to, přestože jsem se potkávala s muži, kteří měli zájem navázat se mnou bližší kontakt. Mám muže ráda, vážím si jich, s mnohými mám hezké vztahy. V 60. letech, se mně dostala do rukou knížka Pražská sestra, tenkrát jsem zatoužila do některého řeholního řádu vstoupit. Ale vnímala jsem, jak ve mně Bůh říká: „*NE, ještě NE, to bys teď nezvládla. Měla bys pocit, že jsi byla o něco ošizená. Musíš žít život jinde a jinak*“. Dnes to už chápu.

77 Kromě Vaší dcery, na co jste ve svém životě hrdá?

Nevím, hrdost ke mně nějak nepatří, nedokážu být hrdá. Můžu mít z něčeho radost, ale hrdost je velmi nadnesené slovo. A pyšná, tak to už vůbec ne. Mám radost, že se mé dceři daří. Osobně se těším z toho, že jsem byla postavena na tu správnou cestu. Vše díky Pánu Bohu a díky mým andělům strážným, kteří mě vždycky někam dostrkají. Jak říkávala moje maminka, anděly nesmíme nechat zahálet, musíme jim dát práci, jinak se nudí.

77 Jste praktická žena?

Věhlas mého vaření je v želivském klášteře dostatečně známý. Na začátku mého pobytu v Želivu jsem vždycky o víkendech vyvářela. Sjížděli se sem kvůli tomu duchovní ze širokého okolí. Proháněla jsem bratry, aby sklízeli ovoce, a pak jsme z nich společně dělali knedlíky. Jednou to bylo dokonce dvěstě šedesát švestkových. Myslím, že tedy praktická jsem.

77 Kdybych ty svoje hovory s Bohem hodila na papír, bylo by to dost zábavné čtení.

77 Jak vidíte svoji budoucnost?

Jsem ráda, že mám dost práce. Těším se nejen ze svých koncertů, ale také z práce v Českém rozhlasu Jihlava, kde každý víkend uvádím živě písničky na přání. Už šest let zpívám s folkrockovou kapelou Bokomara. Nemám ráda playbacky, takže

zpívat se živou kapelou je opravdu velké potěšení. Po mé autobiografické knize A přišť lépe, mám rozepsanou povídkovou knihu Povídky nadoživobyti aneb od A do Sex. Nedělám si starosti, nepotřebuji zbohatnout. Nechávám to vše na Pánu Bohu, vůbec se tím nezabývám. Kéž by mě Pán Bůh nechal pár roků ve zdraví, abych mohla ještě něco vykonat.

77 Představte si, že by to s vaším onemocněním dopadlo jinak a Pán Bůh by vám řekl: „Tak Nado, jdeme.“ Co byste si sbalila s sebou?

Na želivském hřbitově mám vybraný hrob na krásném místě, i s lavičkou, aby si tam lidé mohli sednout a mohli jsme si spolu poklábosit. Mám dokonce už slíbenou i rakev s okénkem, abych i přes brýle viděla, kudy mě nesou. S sebou si mohu vzít pouze své svědomí a skutky, které jsem udělala. Před několika lety jsem byla poprvé po mnoha letech u zpovědi. A bylo to něco úchvatného, něco, co mě velmi očistilo. Až tedy Pán Bůh zavelí, já půjdu v klidu.

Pavel J. Sršeň

„Pro kariéru i zdravou stolicí stačí mnohdy jediné – netlačit,“ je častým bonmotem Nadi Urbánkové

Nada Urbánková pochází z Podkrkonoší a původní profesí je zdravotní sestra, od dětství však toužila po umělecké kariéře; již v roce 1959 debutovala v pardubickém divadle, poté přešla do pražské Laterny Magiky a nakonec zakotvila v Semaforu, který pro ni znamenal zlatou éru.

V roce 1964 se poprvé objevila ve filmu, ve velkolepé revue Kdyby tisíc klarinetů. Na poli populární hudby se poprvé prosadila s písní Amfora, lexikon a preparát (1965), kterou zpívala společně s Evou Pilarovou a Jiřím Šlitrem, později spolupracovala též s Country Beatem Jiřího Brabce. V její filmografii lze mimo jiné najít

tituly Zločin v dívčí škole, Penzión pro svobodné pány, Skřivánci na niti, Romance za korunu, Hodinářova svatební cesta korálovým mořem, Radúz a Mahulena či Na samotě u lesa. Koncem šedesátých let již však byla především slavnou zpěvačkou, která ve spolupráci s Jiřím Grossmannem dosáhla značných úspěchů s písněmi jako Drahý můj nebo Závidím.

Po smrti Jiřího Grossmanna se pak vrátila ke spolupráci s Country Beatem Jiřího Brabce. V letech 1972–1976 vyhrála celkem pětkrát anketu Zlatý slavík. Dnes vystupuje na koncertech se skupinou Bokomara a také s orchestrem Václava Hybše.

Brejlatá a okouzlující Urbánková

Jaro s vůní medu a perníku

Májové jarmarky patřily k životu našich předků podobně jako májové pobožnosti. Dlouhou tradici mají třeba v krkonošské Jilemnici. Město bylo tržním právem vybaveno už ve středověku. V 19. století se počet výročních trhů rozrostl ze tří na šest. Jilemnice fungovala jako jakási přestupní stanice pro zboží z hor a z vnitrozemí. Vedle běžného sortimentu se velikému zájmu těšilo třeba horské zelí, švestky nebo pozdní třešně.

Ředitel jilemnického muzea dr. Jan Luštinec mně vyprávěl, že jenom na náměstí se muselo vejít více než 150 kramářských bud. A to se prodávalo i v sousedních ulicích a na okraji města býval dobytčí trh. Kvalita zboží se kontrolovala a byla-li shledána například špatná jakost ovoce, bylo prodejci zabaveno a vysypáno do potoka. V ranních hodinách se mohlo nakupovat pouze v malém, teprve později i ve větším množství. To proto, aby běžní zákazníci nepřišli zkrátka. Oblíbené byly i pozdější hodiny, kdy trhovci začali snižovat u některých produktů ceny.

Jarmarky bývaly v minulosti nejen obchodní, ale také společenskou událostí. Setkávali se na nich staří známí. Na trhu se nabízelo i dobré občerstvení a spousta zábavy. Tradice výročních trhů zůstávala v 90. letech minulého století ještě v povědomí, a tak jejich obnově, byť samozřejmě s jiným cílem a atmosférou, nestálo nic v cestě. Popularitě a velké návštěvnosti se těší dodnes.

A co by to bylo za trh, kdyby na něm chyběl staročeský perník. Proto jsem se vydala za ženou, která voňavou dobrotu peče, zdobí, obřadně balí a potom vozí od jarmarku k jarmarku, od pouti k pouti. Velká sklenice medu se zvolna rozpouštěla na kamnech, když jsem dorazila do nevelké obce Třebihošť nedaleko Dvora Králové nad Labem. Své království tam má vynikající perníkářka **Dana Holmanová**. K výrobě a zdobení sladkého pečiva s prastarou

❖ Perníkářka Dana Holmanová

tradici se dostala tak trochu náhodou. Před jménem má akademický titul a dodnes se jí po bádání v literárních archivech občas zasteskne. Kouzlu perníku ale propadla paní Dana už definitivně.

” O perníku asi víte mnoho z jeho historie. Přibližte nám ji trochu.

V minulosti byl perník výsadou šlechty a bohatých lidí. Vzhledem k ingredientům potřebným k jeho výrobě to byla nákladná záležitost. Drahé bylo hlavně cizokrajné koření, ale ani med nebyl, než se u nás rozšířilo včelařství, běžně dostupný. Když se ale perníčky dostaly mezi „lid obecný“, staly se záhy nedílnou součástí jeho života. Nejen významných církevních svátků jako jsou Vánoce nebo Velikonoce. Bez perníku se neobešla

ani žádná vesnická pouť. Co jiného než srdce z perníku tam své vyvolené koupil zamilovaný chlapec. A perníkové panenky, koníky a husary rodiče svým dětem a prarodiče vnoučatům. Proč právě perník došel takové obliby, to je dnes těžké odhadnout. Můžeme se jen domýšlet, že to bylo díky jeho výborné chuti. Ani příprava těsta není nijak výjimečně složitá, byť jeho přesné složení bývalo přísně strážným „rodinným stříbrem“ každého perníkáře. Navíc je to velmi trvanlivé zboží, dlouho vydrží. Hlavně proto, že původní receptury vůbec neobsahovaly tuk. V perníčkách tedy nebylo nic, co by se mohlo časem zkazit. Naopak. Pokud byly uloženy volně a mohl k nim vzduch, což lze předpokládat, že v roubených chaloupkách bylo běžné, vydržel perník z pouti hodně dlouho. Navíc má ještě tu vlastnost, že zatímco jiné pečivo časem ztvdne, perníčky, když se odleží, získávají na chuti.

” Na perník se ovšem můžeme dívat také jako na malá umělecká dílka.

Ano. Záleží na tom, jak k perníku člověk přistupuje. Zda ho koupí proto, že se jím chce nějaký čas těšit či někomu udělat radost, nebo si chce sám jen trochu zamlsat a perníček je odsouzený k brzkému snědení. Takový je hotový za pár minut. Ale stejnému kousku se mohou při zdobení věnovat i hodinu a dát mu tak podobu originálního dárku. Používám jeden z těch starých předpisů, takže ani v mém těstě

není tuk. Velice dobře se s ním pracuje a dobře drží tvar. Není to ovšem žádná rychlovka, jak jsme dnes zvyklí. Vztít ingredience, zamíchat, raz-dva-tři ... válim, pečú ... to rozhodně ne! Když těsto zpracuju, musím ho nechat několik dnů tzv. vyzrát, tedy odležet v chladu. Teprve potom získá vlastnosti, které potřebuju. Recept nijak zvlášť netajím, zkusit si to může každý, je to spíše o trpělivosti. Pokud jde o tvary a vzory, mám jich v repertoáru opravdu hodně a stále k nim přidávám další.

77 Které vyrábíte nejraději?

Oblíbila jsem si perníčky, kterým pracovně říkám skládané. To znamená, že vykrojím několik různých tvarů, na plechu je poskládám k sobě, takže pečením se všechno spojí – a perníkový obrázek nebo, chcete-li vznešeněji, kompozice je na světě. Mohou to být nejruznější květinové variace, lidové motivy s chaloupkami či krojovanými panenkami, v předvánočním čase pak přijdou na řadu nejruznější hvězdy, zvonky, andílci. Všechno pak dostane konečnou podobu při zdobení, které má samozřejmě také řadu různých druhů. Základem je klasická cukrová poleva, s níž se dá ovšem báječně kouzlit. Nemusí to být vždycky jen hladká linka, poleva se dá různě ředit, pokládat na celé plochy, vrstvit na sebe, aby vzory získaly na plastičnosti, mohu ji doplnit hrubým krystalovým cukrem, což vytvoří jiskřivě ledový efekt.

77 Nezůstáváte jenom u tradičních forem, zajímá mě, kde berete nápady. Co vás inspiruje?

Možná se to někomu může zdát zvláštní, ale myslím, že nejvíce inspirace nacházím v práci samotné. Mám-li před sebou plát těsta, hromádku formiček a dobrou pohodu, jde to tak nějak samo. Pravda je, že jsem hodně tvůrčí a nebavilo by mě zůstávat jen u klasických tvarů a vzorů, u běžného zdobení. Nestačilo by mi dělat pořád totéž. Navíc si myslím, že i když se člověk věnuje tradičnímu řemeslu, není potřeba ustrnout. Každého řemeslníka, který má tvůrčí schopnosti a invenci, zákonitě napadá něco nového a zkouší to. A pokud je nápad dobrý a jeho zpracování citlivé a vkusné, není důvod, proč by se nemohlo inovovat. Tradice přece neznamená neměnnost.

77 Všechno dnes vyrábějí stroje. Možná i proto vyhledáváme věci, kterých se dotkla lidská ruka.

Kořeny, ze kterých tohle řemeslo vyrůstá, jsou pro mě jenom základním inspiračním zdrojem. To, co mě na perníku přitahuje nejvíce, je asi to, že do každého kousku mohu dát vlastní nápad, fantazii, zkrátka potěšení, které já sama při práci mám. Ovšem když říkám práci, není to přesný termín, protože pro mě je to radost a zábava, která mi zpřijemňuje život už víc než patnáct let.

77 Ze vzorů na perníku až oči přecházejí. Jednoduché, střízlivé, ale také jemné krajkové a o velké trpělivosti

vypovídající filigránská práce. To si předem nějak rozvrhnete nebo naznačíte?

To ne. Prostě jen vezmu perník do ruky a zdobím. Samozřejmě, když si vymyslím větší kompozici nebo chci udělat něco složitějšího, tak musím mít předem představu, jak bude vypadat. To si někdy i načrtnu tužkou na papír, co chci udělat. Ale to se týká velkých, složitých věcí. Jinak na perník se nic nepředkresluje. To je všechno práce přímo od ruky. Vznikají tak i perníkové obrazy nebo trojrozměrné kompozice, u kterých nestačí jenom vzít formičku, vykrojit a dát na plech. Třeba taková květinová dekorace s ptáčky: Začnu skládat od středové květiny, postupně přidávám lístky a lístečky, některé skládám i přes sebe, takže upečením vznikne další, zvláštní plastický efekt. Někdy mám dojem, jakoby si ty jednotlivé kousky samy říkaly o to, jak a kam je mám položit. Zvlášť potom upeču ptáčky a další drobnosti, všechno postupně nazdobím a usadím na perníkový podstavček. Celek, myslím, působí zajímavě. Plastiicky a dekorativně.

Modrotisk na zdobení, ten mě napadl před pár lety v souvislosti s vánočními perníčky a postupně jsem si vytvořila zdobící techniku, se kterou jsem se dosud nikde jinde nesetkala. Spočívá v tom, že se kousky modrotisku kladou na povrch perníčků a kombinují s polevou. Dají se tak vytvářet nejruznější vzory, od jednoduchých až po opravdu složité. Vzory modrotisku si pečlivě vybírám a to tak, aby odpovídaly mému stylu zdobení, takže je pak mohu do celkového vzoru

(Nabídka knih Diecézního centra pro seniory

Deník venkovského faráře

rozhovory Josefa Beránka s jezuitou a knězem Janem Rybářem

Musíš výš

kniha fejetonů P. Jana Rybáře SJ (třetí rozšířené vydání)

Nejsem žádný intelektuál, říká o sobě P. Jan Rybář. Možná právě proto vypráví o světlých i stinných stránkách života přímo a bez zbytečných ohledů. Pětaosmdesátiletý jezuita patří k posledním svědkům dramatických událostí 20. století. Pamatuje hrůzy II. světové války, divoké odsuny, nástup komunistické totality, vězení a permanentní dohled StB. Pamatuje ale také naděje, které vyvolal II. vatikánský koncil, a návrat svobody v roce 1989. A evangelijní svobodu a humor si při vši pokoře nenechá vzít.

Více o objednávkách na další straně.

Jaro s vůní medu a perníku...

> Dokončení z předchozí strany
opravdu krásně zakomponovat. Navíc v bílé cukrové polevě modrotisk krásně vyniká a teplá barva perníčku mu také sluší. A kapičky polevy kolem vypadají jako perličky.

Tohle zdobení trochu připomíná tzv. bílou výšivku. Kdysi jsem se věnovala textilním technikám, člověku se každá zkušenost hodí. Bílý ornament na bílé polevě udělá krásnou kresbu a když je pod tím ještě ten modrotisk, tak plasticita je ještě větší. Je to ovšem technika velmi pracná, vyžaduje hodně času, ale myslím, že výsledky stojí za to. A jsem moc ráda, že díky výstavě, kterou jsem mohla připravit pro Krkonošské muzeum, jsem se jí letos mohla věnovat opravdu intenzivně. V Jilemnici mají svou premiéru ovšem ještě další perníčky. Jsou zdobené plátky včelího vosku.

„A co tradice, jaké má šance? Je to přežitek? Něco, co se už nikdy nevrátí? Nebo se lidé vracejí k lidové tradici a hledají v ní něco, co jim ze životů dávno vymizelo?“

Společnost obecně dospěla k strašně rychlému tempu existence. Informace jsou k mání během pár vteřin přes celou

zeměkouli. Cestujeme mnohem rychleji než naši předci, všechno je uspěchané. Myslím, že člověk se podvědomě potřebuje alespoň tu a tam zastavit. Na něco se podívat, nad něčím se zamyslet. Druhá věc, je kolem nás hodně techniky. Všechno vám někdo vyrobí, všechno vypadne z nějakých strojů, nakoupíte všechno v supermarketu. To už dávno není jako dřív, kdy prodavačka v pekárně znala svoje zákazníky. Věděla, kdo bere půlku a kdo celý chleba, kdo rohlíky a kdo housky. Možná i proto vyhledáváme věci, kterých se dotkla lidská ruka. Keramik, kovář, stejně jako perníkářka, nevyrobí dva kousky stejné. A pokud tvoří rádi a s láskou, tak se to do těch jejich věcí dostane a na lidi působí. To je podle mě důvod, proč tradice nezanikne. Všichni ji potřebujeme, byť si to neuvědomujeme nebo nepřiznáme.

Výstava *Za krásou perníku*, otevřená v Krkonošském muzeu v Jilemnici od konce dubna, zůstane veřejnosti přístupná do 10. září. Expozici výrobků z dílny PhDr. Dany Holmanové, držitelky prestižního ocenění Nositelka tradice, doplňuje pohled do historie včetně ukázek perníkářských forem.

Eva Zálešáková)

Nevyhazujme minulost do koše

Historie různých koutů našich domovů je často spojena se stavbou našich kostelů, far, klášterů. Víme, za jakých podmínek byli v našich farnostech tyto často dosti nákladné stavby stavěny? Někdy existoval donátor, který daroval podstatnou část peněz a zbytek se kryl půjčkou farnosti. Mnohdy farníci mnoho let pak dluh spláceli. Jindy někdo odkázal svůj majetek farnosti. Chtěl, aby za něho byly slouženy mše svaté.

Často se o těchto skutečnostech můžeme dočíst ve farních kronikách, bývá to poslední pramen, kde se lze dozvědět skutečnosti o historii obce, ve které žijeme. Vždyť kněz, učitel, starosta byli ještě v době Marie Terezie (vládla v letech 1740–1780) jedinými gramotnými lidmi v obci. Historické kroniky se často dnes už ani na farních nenalézají, jsou v archivech. Tragédií pak je, pokud se například kroniky, knihy a další předměty z far a kostelů dostaly do zahraničí, do soukromých sbírek. Občas se doslechnu o tom, jak se tyto věci prodávaly na bleších trzích v německých městech a to za pouhých několik desítek tehdejších marek. V souvislosti s projednáváním restitučních zákonů, kdy jsme mohli slyšet tolik opravdových nesmyslů o církevních dějinách, mě pak dojde, když si ve staré farní kronice přečtu třeba o ženě, která darovala deset cihel. Nebo kolik lidí pro zdar věci pracovalo atd. Je

zajímavé, kolik lidí se zapojilo nejen do stavby, ale i oprav našich kostelů.

Až z pozdějších dob si teprve můžeme prohlédnout černobílé fotografie. Na nich vidíme třeba dřevěné lešení kolem kostela, míchání malty pomocí hrábí atd. Přesto bylo vše vykonáno v rozumné době. Jeden stavař mi řekl, že ho fascinuje pečlivost, s jakou naši předkové stavěli různé církevní stavby, kterým se později mnohdy nedostalo po dlouhou dobu potřebných oprav. A přesto pořád stojí. Přímou kontrastují s novými stavbami, jejichž živostnost není zdaleka taková.

Mrzí mne dnešní doba, kdy je kostel i několikrát vykraden. Nestala se třeba velká škoda materiální, ale už nikdy se nedozvíme o místním řezbáři, či malíři. Možná, že to byli naši předkové – samoukové, ale velmi nadaní lidé. Často slyším o tom, že je to majetek Církve, tak ať se tedy pan farář stará. Omyl! Pan farář je jen jedním ze správců, kostel mu nepatří, není jeho majetkem. Přesto mne mrzí, že se zbavujeme různých staveb, vždyť i ony mohou najít svůj nový význam. Apeluji na nás všechny. Přestože žijeme v uspěchané době, zajímejme se i o minulost našich farností, možná tam najdeme řadu impulzů.

P. Jan Bystrý, administrátor farností Voděradý a Černíkovice na Rychnovsku

(Nabídka knih Diecézního centra pro seniory

Veronika Čepelková

Stáří jako inspirace k aktivitě

Aktivní participace seniorů na životě církevního společenství – výzva pro současnou pastorační práci v naší zemi.

„Dnes je trend být stále mlád. Náhodou jsem viděl dole vedle sebe dvě knihy – od Anselma Grüna *Umění stárnout* a knihu s nadpisem *Jak mládnout* (autora si nepamatuji). Co je trapnější než senior(ka) chovající se jako pubescent? *Umění stárnout* je velkým uměním, je to nalezení smyslu života. A naštěstí v naší společnosti jsou organizace a obětaví lidé, kteří žijí se seniory, nechají je stárnout a dávají jim pocit důležitosti a užitečnosti,“ píše v úvodním slově ke knize P. Jan Rybář SJ.

Objednávky se slevou

Knihy si můžete objednat se slevou v **Diecézním centru pro seniory**, Velké nám. 32, 500 03 Hradec Králové, tel. 495 063 661, 737 215 328, e-mail: dcs@bihk.cz

Upozornění! Knihy můžete vyvézt pouze v Diecézním centru pro seniory a to po předchozí domluvě, nezasíláme je poštou!

Jen rány dávají tvar

V úterý 11. 4. 2017 proběhla v kapli biskupské rezidence v Hradci Králové malá slavnost. Biskup Jan Vokál jmenoval nový tribunál i novou historickou komisi, která bude pokračovat v diecézní části procesu **blahořečení sestry Elišky Pretschnerové**. Žadatel o proces – Česká provincie školských sester sv. Františka – vidí důležitost jejího svědectví a příkladu života zvláště v této době a v této společnosti.

Děkujeme také všem, kteří dosud v procesu pracovali a prosíme o modlitbu zvláště kněze, bratry a sestry této diecéze za ty, kteří budou pracovat nyní. Vroucně si přejeme, aby byla tato diecézní část procesu dovedena do zdárného konce, a vkládáme celou práci do Božích rukou. Prosíme Ducha Svatého, který utvářel osobnost sestry Elišky. Kéž posvěť i nás, abychom se nechali – jako ona – přetvořit do krásy, kterou nám Bůh připravil.

Sr. Zdislava OSF)

„Z jedné věci se raduji: Naučila jsem se milovat nepřátele a snažila jsem se naučit tomu i sestry. A mnohé pochopily.

Učme se milovat Kristovým způsobem, protože jen to je láska. Všechno ostatní je sebeláska, tedy citlivost, domýšlivost, zkrátka docela obyčejná pýcha. Často bereme jako osobní urážku, když někdo nechápe naši dobrou vůli, když neocení naši dobrou snahu. Je to pýcha, vždyť přece vůbec nezáleží na tom, koho Bůh použije k naší výchově. Ta přecitlivělost vůči sobě musí pryč a Pán Bůh ji sám odbourává různým přehlížením, neuznáním. Cíl je tak blízko, je tak krásný, co na tom, jestli se nás cestou někdo nešetrně dotkne?

Třeba o tom ani neví. Jen rány dávají tvar věcem i životu. Je jich hodně třeba, má-li se vytvořit umělecké dílo, a tím musí být náš život za každou cenu.“

Moji milí, dovolila jsem si vás pozdravit slovy Služebnice Boží sestry Elišky Pretschnerové OSF. Jistě vás potěší, že u nás probíhá diecézní část procesu jejího blahořečení. Možná jste ji i osobně znali. Narodila se v r. 1911 v Nových Zámcích v okrese Nymburk v rodině hraběcího lesníka, odkud si přinesla cenné a potřebné vlastnosti pro život a řízení svého nového domova, jímž se od r. 1930 stala Kongregace školských sester sv. Františka. Závěr svého bohatého života prožila

(Maturitní foto

(Na vycházce

v naší diecézi na Hoješíně u Seče, kde v r. 1993 i zemřela. V prostotě a pokoře sloužila sestrám, církvi a všem lidem, kteří jí byli na blízku. Ani v těžkých podmínkách a okolnostech, zvláště v době pronásledování církve a řeholí v době komunismu, neztrácela víru a naději a stále věrně a vytrvale šla vpřed a ukazovala cestu. Milovala Krista celým srdcem a milovala také celým srdcem lidi. Všechny, s kterými žila a kterým sloužila. Projevovала každému člověku úctu a pozornost k jeho potřebám. Milovala zvláště chudé a znevýhodněné lidi, měla soucit s trpícími. Její životní heslo „chci být malá“ znamenalo nestavět se do středu všeho dění, sloužit a milovat, odpouštět a znovu a znovu začínat.

Eliščin deník k nám promlouvá

Vroucnější modlitba, půst a almužna z lásky k Ukřižovanému Ježíši přímo vyzařují ze stránek deníku, jemuž svěřovala sestra Eliška své osobní modlitby, myšlenky, předsevzetí i své důvěrné rozhovory s Ježíšem, svoje radosti i kříže. Měla je stejně tak, jako my všichni. Postulátorka procesu blahověření, sestra S. M. Zdislava Nosková OSF, pro vás vybrala několik předsevzetí, které Eliščin deník vydal k našemu osobnímu povzbuzení i jako průvodce postním časem.

Tento program opravdu není jednoduchý. Sama sestra Eliška vzpomíná na pár svých posledních roků: *„Byla to léta, která mají bohatou pracovní náplň, ale nejsem si jista, že vše bylo konáno z lásky. Kolik to bylo těžkých chvil! Často jsem si říkala, že kdyby to nebylo pro Tebe, můj Ježíši, že bych to nedělala. Ale pod těmi ranami má duše sílila a rostla – díky za to, můj Pane!“*

Ale nezapomeňme: nejsme na to sami!!!

Díky, Eliško!

Lucie)

Pokud se někdo z vás chce dozvědět více nebo se podělit o osobní zážitek se sestrou Eliškou, stačí navštívit webové stránky: <http://eliskaosf.cz>

(E. P. při práci na opravě kláštera Hoješíně

Z předsevzetí sestry Elišky

- Protože jsem postavena do čela provincie (1954–1969 byla provinciální představenou), musím se snažit v první řadě o prohloubení vnitřního života a povedu k tomu i svěřené duše.
- Chci milovat všechny a mateřsky o ně pečovat. I k nesympatickým lidem a k těm, kdo mi působí obtíže, budu taktní a laskavá. Budu se snažit prolomit led kolem jejich srdce. Budu si připomínat, že i za ně zemřel Pán Ježíš na Kříži.
- Budu pečlivější v přípravě na svatou zpověď.
- V těžkých okolnostech budu spoléhat na pomoc Boží a nebudu si stěžovat lidem.
- Budu svědomitá v plnění svých povinností a dobře využiji času.
- Poprosím blízké sestry, aby mě upozornily na mé chyby.
- Budu se chránit úzkoprsého jednání a malicherného zaujetí. Budu sestry učit radostnému a velkorysému pohledu na život a jeho problémy.
- Chci ovládat svou nervozitu a spěch, aby tím netrpělo moje okolí.
- Chci se snažit o svatost zdravou, lidskou, přirozenou. Jsem v duši klidná a šťastná – chci jít za Ježíšem a milovat ho ve všech jeho bratřích.
- Největší neštěstí není, když lidské srdce puká žalem. Větší neštěstí je, když lidské srdce zkamení. A to může být tehdy, když místo ducha křesťanství je v něm jenom nenávisť a zloba, sobectví a bezohlednost.
- Nebudu se vyhýbat lidem, ale naopak, budu se snažit navázat s nimi kontakt, abych jim ukázala krásu křesťanství.
- Každý den večer se zamyslím: jak jsem dnes přijala ty, kteří se mnou chtěli mluvit?

Všechno je jinak aneb jak to chodilo v minulosti (1)

Naše i další diecéze se proměňují do zcela nové podoby fungování. Většina z nás si pravděpodobně neuvědomuje, jak náročné období nastává. Snad vám k lepšímu pochopení a představě o těchto změnách pomůže následující text.

Fungování, správa farnosti i diecéze, kněžský život se za sto let opravdu radikálně proměnily a je vhodné si toto vše přiblížit, abychom pochopili, jak velké výzvě aktuálně čelíme. My všichni jsme Boží lid.

Správa diecéze dříve a dnes

Jak se dnes spravuje diecéze, jsme se dozvěděli v prvním čísle letošního Adalberta v rozhovoru s panem Kábrtem. Pokud si však kladete otázku, jak tomu bylo dříve, tak si na ni zkusíme odpovědět. Začneme stručným porovnáním. Úřad biskupství, takzvanou konzistoř, tvořili prakticky výhradně kanovníci a od 19. století profesori bohosloveckého semináře. Ti byli úředníci, kteří vyřizovali běžné požadavky. Na biskupství pracovalo i několik laiků, zejména v 17. a 18. století to byli poslové a sluha či domovník biskupa. Ve druhé polovině 19. století se k poslům přidal archivář a tiskaři. Ano, biskupství provozovalo vlastní tiskárnu. Ta nejenom že tiskla úřední pokyny, ale i knihy. Možná i vy naleznete po prarodičích doma modlitební knihu Oltář. A pokud ne, pak si zajděte do biskupské knihovny půjčit třeba Časové úvahy. Tyto drobné, ale o to hodnotnější publikace mají stále co nabídnout. Od 20. století mezi zaměstnance biskupství přibyl také účetní, pracovník pastoračního oddělení a také právník.

Teď si možná kladete otázku, proč je dnes na biskupství rozsáhlý majetkový odbor, stavební a jiné odbory, když na tuto práci dříve stačilo několik kanovníků.

Od zřízení biskupství v roce 1664 až do roku 1919 vykonávalo biskupství zejména duchovně administrativní kontrolu. Pod tímto si představte především kontrolu duchovní služby kněží, schvalování různých nadací, kontrola nad výukou náboženství a například udělování manželských dispensů. Tato povolení se udělovala například nezletilým snoubencům, nebo když byli snoubenci rozdílného vyznání. Každý z těchto administrativních úkonů byl oceněn finanční taxou.

Vlastní úřad biskupství byl financován z několika zdrojů, byly to příjmy z vlastní tiskárny a především různé administrativní poplatky. Ano, farnosti kromě úředních poplatků za dispensy platily například za úřední oběžník nebo diecézní katalog. Biskupství dále finančně žilo z úroků finančních nadací a také z výnosů biskupského panství v Chrasti.

Nyní se dostaneme k materiální kontrole duchovních. Nadřízeným orgánem materiální stránky chodu farností nebylo biskupství, ale jednotlivá panství. Na velkostatek, nebo také takzvanou dominikální správu, se duchovní úřady obracely s materiálními požadavky. Panství náleželo nejčastěji šlechtické rodině a na jednom panství se nacházelo několik farností, ke kterým měl majitel panství tzv. patronátní práva a povinnosti. Tato práva umožňovala materiální kontrolu nad chodem farnosti, ale byla svázána s různými povinnostmi. Bylo to právě panství, které z velké části hradilo a kontrolovalo opravy kostelů, vyplácelo duchovnímu finanční

odměny ze záduší (pokud nebylo přímo majetkem kostela), z mešních nadací, a nad to navíc mělo povinnost podpory duchovním. Taková podpora měla podobu pravidelné fůry dřeva, bečky piva, kopy vajec atp. Jak již bylo zmíněno, pánem na svém panství v Chrasti byl královéhradecký biskup, ale také katedrální kapitula na panství Skály. Kapitula sice neměla patronátní povinnosti vůči duchovnímu, ale z výnosů financovala chudinský ústav.

Změna s plněním patronátních práv a povinností nastala až po roce 1919, kdy proběhla 1. pozemková reforma a od většiny těchto velkostatků byly státem vykoupeny pozemky nad určený plošný rozsah. Pozemková reforma ale pro duchovní znamenala problémy s plněním patronátu. Majitel panství se tak dostal do situace, kdy si již nemohl dovolit zásobovat všechny duchovní panským dřívím, protože se mu poleší zmenšilo na polovinu. Stejně tak nemohl hradit opravy kostelů a dalo by se pokračovat. Duchovní pak po roce 1920 vedli často spory o plnění těchto povinností.

K úplnému rozpadu této patronátní správy a dohledu došlo nejdříve připojením pohraničí k Německé říši před 2. světovou válkou a na zbytku území diecéze pak v roce 1950, kdy vešlo v platnost vládní nařízení o hospodářské zabezpečení církve římskokatolické státem. Velkostatky byly zestátněny pozemkovou reformou, farnostem byly odebrány pozemky revizí pozemkové reformy. Patronát i s povinnostmi stát předal farnostem v květnu roku 1950 a fakticky tento majetkosprávní systém zanikl.

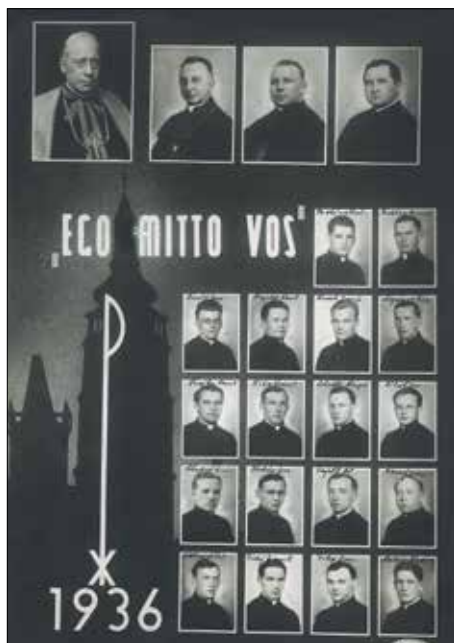
Funkce a povinnosti dřívějšího patronát-ního úřadu panství dnes má biskupství. Kontroluje farní účetnictví, dohlíží na opravy, kontroluje a schvaluje smlouvy atp. V zásadě se dá shrnout, že fungování současného života diecéze je v zásadě podobné jako v minulosti, jen se přeskupily povinnosti z patronů na biskupství.

Knězem dříve a dnes

Pokud nemáte zmatek z předešlých řádků, tak se pokusíme zaměřit na každodenní život duchovních. Rozdíly dříve a dnes jsou taktéž velmi výrazné. Dnes bere duchovní plat, nijak vysoký, ale dříve tomu tak nebylo. Dřívější duchovní by se dnešními termíny nejlépe popsal jako osobně výdělečně činný. Zdá se to možná trochu nadnesené až bláznivé, ale zkusme si přiblížit, z čeho vlastně kněží žili.

Již víme, že farář měl nad sebou biskupství, co se týká duchovního života farnosti, a panský patronát v záležitostech materiálních. Od patrona dostával plnění v rámci patronátních povinností nejčastěji v podobě piva, dřeva, obilí atp. Dále patron vyplácel odměny z výnosů nadací, nejčastěji mešních, dle plnění duchovního. V podstatě se jedná o mešní intence. Příjmy z mešních intencí měl farář samozřejmě od farníků. Dalším příjmem byly štolové poplatky, což byly příjmy za křty, oddávky a pohřby. Od farníků duchovní dostávali všeobecně známý desátek, tedy desetinu výnosů, nejčastěji v naturální podobě.

Duchovní zastával funkci státního matričního úředníka, který nejen že vedl pro stát matriky (až do roku 1949), ale ohledával ještě ve 20. století zemřelé, vedl evidenci branců, vedl soupisy duší (zejména kvůli daňovým povinnostem) nebo také zpovědní rejstříky. Aby nedošlo k mýlce, zpovědní rejstřík nebyl ani seznamem hříchů, ze kterých se farníci vyzpovídali, a ani rejstřík pokání dle vážnosti prohřešení. Většina zpovědních rejstříků vznikala v 18. století a byla pořizována pro majitele panství kvůli kontrole náboženského vyznání. I přes působení různých řeholních misionářů žilo na území diecéze nemálo nekatolíků, zejména luterského vyznání. Matriky jiných vyznání vedl katolický duchovní až do roku

Novokněží v roce 1936

1848, a to většinou v podobě kontrolní matriky. Nyní zpět k odměnám za práci duchovního pro stát. Součástí vedení matrik byla též velká administrativa, kněz tak vydával potvrzení o sňatku, narození či úmrtí, jak pro farníky, tak i pro soudy, státní úřady nebo armády. Tyto drobné úkony byly zpoplatněny státem v podobě kolku. Do činnosti pro stát patří také kontrola a potvrzování výplatních listin invalidů, vdov, sirotků a pensionovaných úředníků. Spolupráce se státem měla též podobu pořádání finančních sbírek při živelné pohromě, postižených válkou, pátrání po zmizelých osobách, odhalování rozvratné činnosti, požární či civilní obrana. Ve zdravotní oblasti to pak bylo hlášení o epidemiích, péče o nemocné, podpora očkování, dohled na nakládání s mrtvými, kontrola porodních bab, ale třeba i boj proti pověrám.

Finanční odměnu získával duchovní i od kostelů. Opravdu tomu tak bylo, kostely byly de facto právnickou osobou. Vlastnily nadace, pozemky a hřbitovy. Příjmy a výnosy se zde dělily mezi duchovního a další kostelní zaměstnance, jako byl například kostelník, hrobař, varhaník nebo celý kůr. Nadacím jsme se již věnovali v textu o patronátu. Kostelní pozemky bývaly obvykle propachtovány, častým pachtýřem byl právě kostelník nebo hrobař. Hřbitovy zase generovaly příjmy z poplatků za pohřby a hrobová místa.

Farář byl dále zemědělec, který hospodařil na pozemcích farnosti, tzv. beneficia. To se samozřejmě lišilo dle farnosti. U velkých a bohatých farností byly pozemky podobně jako ty kostelní propachtovány. Na faře pak byl chován dobytek a drobné zvířectvo, a to nejen pro vlastní potřebu a spotřebu.

Příjmy dále generovaly např. akcie, které držela farnost nebo farář osobně (továrna, cukrovar atp.) nebo tzv. železná kráva. Beneficiem vlastnilo dobytek, který si mohl kdokoli ve farnosti pronajmout. V případě, že dobytek během této služby pošel, pak měl nájemce povinnost zemřelý kus nahradit. Termín železná kráva tak má spíše smysl „neumírající krávy“. Z finančních a naturálních příjmů beneficia pak duchovní živili sám sebe, farní hospodyně a kaplana či kaplany. Ti měli nejčastěji uzavřenou smlouvu, kde byly jasné stanoveny povinnosti a odměny.

Nyní se určitě ptáte, jak to, že kněží berou plat. Kdy se to změnilo? Největším zásahem do církevní samostatnosti byl nástup komunismu. V první chvíli byly zabráný pozemky k hospodaření a zrušeny patronáty. Tyto příjmy komunisté kněžím nahradili pravidelnou měsíční mzdou, ale také tvrdým dohledem nad hospodařením. Je však nutno poznamenat, že pravidelný plat znamenal zlepšení situace pro kněze, kteří spravovali menší a chudé farnosti. Proti těmto změnám, které omezovaly samostatnost a částečnou nezávislost, většina duchovních protestovala. Z této doby se dokonce dochovaly petice duchovních proti měsíční mzdě od státu. Vše vygradovalo měnovou reformou v roce 1953, čímž byly zcela znehodnoceny finanční nadace, které kněžím generovaly mešní intence. Těmito kroky se stala diecéze zcela závislá na státu, a to včetně kněží. Nakonec byly zabírány zahrady, někdy i malé zahrádky, a pak i neobsazené farní budovy. Od roku 1990 se takto zabraný majetek částečně postupně vracel až do dnešní podoby.

(dokončení příště)

Martin Rechtorik)
archivář Biskupství královéhradeckého

Víra a já (3)

Nejzajímavější úvahy studentů z hodin Religionistiky
na Gymnáziu Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči

Trápí mne, že se katolíci s evangelíky moc nebaví

Byla jsem pokřtěna v katolické víře. Narodila jsem se katolickému otci a evangelické matce. Jako malá jsem chodila jak na výuku katolického náboženství, tak na evangelické náboženství. Přiznám se, že jsem raději navštěvovala to evangelické. Bylo víc hravé a upřímnější, farářka k nám měla hodně blízko a dokázala nás biblickými příběhy naprosto uchvátit. Katolické náboženství pro mne bylo to druhé, i když jsme na mše většinou chodili do katolického kostela. Náš pan farář nás moc nenadchl (teda aspoň mě, měla jsem to s čím srovnávat) a možná právě proto si moc teoretických věcí od katolíků nepamatuji, neumím zdaleka všechny modlitby, co se průměrný katolík běžně modlí, neumím snad ani polovinu katolických písniček (samozřejmě jich je spousta s evangelickými totožných). Možná také právě raději jezdím na evangelické akce, víc si s evangelíky rozumím. A trápí mne, že se katolíci s evangelíky moc nebaví. Navzájem sebou opovrhují. Důvod jsem nikdy nechápala a asi ani nikdy nepochopím. Víím, že jejich spor je v Trojjednosti Boha. Katolíci tvrdí, že Duch Svatý vychází jak ze Syna, tak z Otce, evangelíci uznávají pouze, že Duch svatý vychází jen z Boha. Bodem sporu je i víc věcí, ale tahle je ta hlavní.

Mám pocit, že jsem stále ve fázi hledání sama sebe ve víře, pořád si nejsem jistá sama sebou. Možná by stačilo svůj život plně přenechat Bohu, ale často zjišťuji, že na to prostě nemám, úplně se odevzdat Bohu. Nedokážu věřit ani sama sobě, natož někomu jinému. Víím, křesťan by to říkat vůbec neměl. Vlastně se ani nedokážu pořádně soustředit při modlitbě, stále se nechám unášet myšlenkami sem

a tam. Ke zpovědi chodím maximálně čtyřikrát ročně, což mi přijde málo, ale nejsem schopná ke svátosti smíření přijít. Cítím se zvláště, když čekám mezi ostatními lidmi, až na mne přijde řada. Víím, že svátost smíření patří k úplně běžnému „koloběhu“ katolického života, ale stejně se nemohu zbavit pocitu nějaké intimity. S Bohem jsem se nikdy, kromě svátosti přijímání a adorací, nesetkala. Stále doufám, že ke mně někdy promluví. Tohle přání je taková moje hnací myšlenka, abych ve víře nějakým způsobem vytrvávala.

Ale miluji, když cítím ten pocit sounáležitosti s přáteli v Kristu. Když spolu zpíváme, hrajeme nebo se modlíme. Vždy mám mrazení v zádech, když celý kostel zpívá a capela Otce náš, pokud se mi nechce brečet. Často cítím, že od Boha potřebuji pomoci, ale nevím, jak si o ni říct. Nevím, jak mám otevřít své srdce. A když se modlím, mám pocit, že mne Bůh neslyší.

Stávají se mi ale věci, kdy si uvědomuji Boží blízkost. Jedná se sice většinou o malinké momenty, ale ty mi kolikrát vystačí na týden dobré nálady a pocitu, že jsem milována Bohem.

Celý den bylo ošklivé a párkrát i sprchlo, a já jsem měla jít od autobusu domů pěšky asi dva kilometry. Cestou jsem se krátce a poněkud dětsky pomodlila: „*Pane, prosím, ať nemusím jít domů v dešti.*“ Na svoje obavy jsem hned zapomněla, svěříla jsem je Bohu. Když jsem už byla asi deset kroků od domu, došlo mi, že svítí sluníčko a že asi svítí déle. Moc mě to rozveselilo.

Další můj zážitek s Bohem má taky co dočinění s počasím. Taky bylo celý den

ošklivé. Na nebi visely bouřkové mraky. Měla jsem jít pověsit prádlo, hodně jsem váhala, jestli ho nemám jít radši pověsit domů, ale řekla jsem si, že ho když tak zase seberu a pověsím doma. Když jsem prádlo věšela, ucítila jsem spadnout pár kapek deště. Pozastavila jsem se a přemýšlela, jestli se mám vrátit domů a prádlo vzít s sebou. Takhle jsem se pozastavovala asi třikrát, pak jsem řekla: „*Ne, Bože, prosím, ať neprší!*“ Každopádně jsem všechno prádlo pověsila a vracela se domů s tím, že možná za chvíli pobřežím zpátky sbírat do průtrže mračen pověšené prádlo. Celou dobu jsem pozorovala z okna situaci a ono se úplně vyčáslilo! Prádlo mi krásně uschnulo, aniž by jedinkrát po zbytek dne mrholilo. Cítila jsem se tak vděčně. A to i kvůli takové maličkosti. Jednou se mi stal i silnější zážitek s Písmem. Ten mne opravdu hodně zasáhl. Asi máme v rodině dědičnou rakovinu. Maminka měla rakovinu prsu a vlastně i to, že vše dobře dopadlo, je velký zázrak. Neměla tedy nádor v pokročilém stadiu, ale protože trpí i RS, tak byla po ní léčba velice náročná a bylo jí hodně špatně. Asi šest měsíců po dokončení léčby měl můj bratr podezření, že si našel nádor. Byl z toho hodně špatný,

řešil to s rodiči, nemohl spát, nechtěl jít a dlouho ani nechtěl povědět, co se děje. Rodiče ho uklidňovali, že to vůbec nic nemusí znamenat, že zbytečně plaší. Když se s tím svěřil mně, povídali jsme si do pozdě v noci, bylo mi ho strašně líto, snažila jsem se ho utěšit stejně, jako rodiče. Nakonec se mi podařilo ho trochu ukonejšit, přemluvila jsem ho, aby šel spát. Když jsem já šla spát, dost to na mne dolehlo, modlila jsem se za něj a otevřela jsem Bibli, že si kousek ještě před spaním přečtu a že mi třeba dodá trochu naděje. Otevřela jsem ji na 116. Žalmu, 1.–7. verš:

„Miluji Hospodina, protože vyslýchá můj hlas v mých modlitbách. Svě ucho ke mně naklání, ať k němu volám kdykoli. Provazy smrti mě obklopily, hrůzy hrobu mě přepadly, úzkost a trápení mě přemohly! Tehdy jsem vzýval jméno Hospodin (...) byl jsem zoufalý a on mě zachránil! Znovu odpočivej, duše má, Hospodin ti dobrodiní prokázal!“

studentka septimy)

Víra úzce souvisí s láskou

Co je to vlastně víra? Tento pojem se používá ve dvou a ne vždy přesně oddělených významech. V prvním případě se jedná o něco skutečného či pravdivého, kdy jsme přesvědčeni o realitě nebo pravdivosti předmětu víry. Ve druhém případě má slovo víra psychologický a náboženský význam. Jde o celkovou důvěru v nějakou osobu, instituci nebo nauku. Zde se většinou jedná o vysoký stupeň důvěry.

Jak se tyto dva významy prolínají? Víra jako lidský čin znamená spolehnout se, důvěrné přiblížení. Je to vztah, který je navzájem otevřený, ve kterém je minimum obranných postojů a minimum nedůvěry. Víra úzce souvisí s láskou – snadno věřím tomu, kdo miluje mne a koho miluji já. Víra je rozhodnutí zařadit svůj život podle zjištěných skutečností. Co ale víra není? Těžká otázka. Přesvědčení, že „něco musí být“, že „je něco nad námi“, a že „jsou věci mezi nebem a zemí“. Také vírou není přesvědčení o nějaké vyšší či nejvyšší spravedlnosti, která nedovolí

světu upadnout do naprostého chaosu. Mnoho lidí se dnes snaží provozovat jakékoliv náboženské rituály proto, aby tzv. „měli štěstí“. Tyto praktiky se většinou dědí po několik generací. A jak to mají křesťané?

Základní charakteristikou křesťanské víry na rozdíl od víry ve většině jiných náboženství nebo na rozdíl od jiných nábožensko-filozofických postojů je to, že křesťanská víra je odpovědí na Boží čin, na Boží sebezjevení. Jinak řečeno: obsahem křesťanské víry není jen to, na co člověk přišel sám, co hledáním nalezl a co si podle svého usouzení přisvojil. Obsahem křesťanské víry je to, co Bůh skrze lidi v izraelském národě a vrcholně pak skrze svého syna, Ježíše, sdělil lidem, a co jim nabídl k jejich záchraně.

To je vše pravda. Ale co ostatní lidé? Tím, co je zde řečeno, nejsou ovšem nijak hodnoceny postoje lidí, kteří křesťanskou víru nemají. Právem se totiž řada občanů, kteří nejsou příslušníky žádného známého náboženství, brání označení „ateista“, „nevěrec“, „materialista“. Většina z nich opravdu nějakou víru má a dokázali by ji více či méně popsat.

Co nám z toho plyne? Podstatné je, že víra je v rámci definice absolutně otevřená, což znamená, že víru i všechna její pravidla si stanovujeme sami. Často jsme podvědomě ovlivněni externími vlivy, např. výchovou. Naštěstí nám nejsou nikdy a nijak stanovována zvenčí. Víra – je-li praktikována v souladu se zákony dané země – je vždycky ryze osobní a každý člověk má právo na jakoukoliv víru dle svého vlastního výběru.

Myslím, že z výše uvedeného můžeme udělat malé shrnutí – žít se dá hradě s lehkostí a radostí. Jak to myslím? Často slyšíme, že život je cesta. Pro každého je různě směřovaná, někdy je přímější, jindy více klikatá. Každý z nás si nakonec najde „svou jedinečnou cestu“, kterou si bude užívat s radostí a pocitem, že má opravdový smysl. Je jedno, jestli se momentálně vine po jarní louce nebo hustým houštím. Co je tedy podle mě nejdůležitější?

Doprovodné fotografie P. Antonín Forbelský

Věřit sám v sebe. Ano. Myslím to vážně. A tak je to naprosto v pořádku, protože právě sebevědomí lidé dosahují úspěchů a dosahují svých cílů. Sebevědomí lidé jdou do akce, aktivně jednají a ví, že je to právě jejich aktivita, nadšení, odhodlání, vůle a víra v sebe sama a ve své cíle, které je přiblíží k úspěchu. Zní to jednoduše, že? Někteří lidé se ovšem mnohdy podceňují, přestože by nemuseli. Mnohdy nevěří ve své schopnosti, vědomosti, znalosti, nevěří v sami sebe a svůj vlastní potenciál. Přestože mají všechny předpoklady k tomu, aby byli úspěšní a aby dosahovali svých cílů. Musí aktivně jednat a v první řadě je důležité, aby důvěřovali sami sobě, svým schopnostem, ve svůj potenciál a aby jejich sebevědomí a sebevědomí byly na zdravé úrovni. Je to pravda? Myslím, že určitě.

Není a nebude nikdo, kdo mně bude vyšlapávat cestu mého života. Vždyť každý sám má co dělat se svým životem. To je jedno celoživotní dílo samo. Záleží jen na nás, pro jaký život se rozhodneme a kam ho budeme směřovat. Jedinou cestou jak začít, je věřit v sebe. Věřit v neskutečné věci bez vysvětlitelných důvodů, které se začnou před námi samotnými zjevovat a dít. Být tomu otevřený, silný v duchu a přijímat a děkovat za vše, co se nám do cesty dostane. To je cesta k lepšímu životu. Takže hurá. Vydejme se na pochod a žijme.

Co na závěr? Právě dopisuji tuto úvahu a za chvíli mě čekají dva důležité sportovní zápasy. Věřím, že vyhrájeme...

student septimy)

Jubileum Fatimy

Blíží se měsíc květen, zahájení jubilea 100 let od zjevení Panny Marie ve Fatimě. Jubileum zahájí 12. a 13. května ve Fatimě Svatý otec František.

Česká biskupská konference pověřila Českomoravskou Fatimu v Koclířově přípravou i průběhem slavení jubilea Fatimy, a to při národní pouti v 5. den výročí zjevení 12. a 13. září a převzetím sochy Panny Marie Fatimské z místa zjevení v Cova D'Iria ve Fatimě a následným programem v našich diecézích a Apoštolském exarchátu v katedrálách a na hlavních poutních místech, a to od 15. září do 7. října 2017, kdy po teologicko-pastorálním sympoziu o významu Fatimy proběhne odevzdání naší země Panně Marii a skrze ni zasvěcení Bohu. Podrobnosti jsou na webu: www.fatima2017.cz

Podmínky k získání plnomocných odpustků v Jubilejním roce Fatimy

Pro důstojné prožití oslav 100. výročí zjevení Panny Marie ve Fatimě z rozhodnutí papeže Františka jsou věřící obdarováni

plnomocnými odpustky v jubilejním roce od 27. listopadu 2016 až do 26. listopadu 2017.

Plnomocné odpustky jubilea se udělují:

1. Věřícím, kteří vykonají pouť do Fatimy a s úctou se zúčastní některé z oslav nebo modliteb ke cti Panny Marie, pomodlí se „Otče náš“, Vyznání víry (Credo) a budou vzývat Pannu Marii Fatimskou.
2. Věřícím, kteří se zbožností uctí sochu Panny Marie Fatimské, která je slavnostně vystavena k veřejné úctě v jakémkoliv chrámu, oratoři či na vhodném místě, ve výroční dny zjevení (13. den v měsíci od května do října 2017) a kdo se s úctou zúčastní oslavy nebo modlitby ke cti Panny Marie, pomodlí se „Otče náš“, Vyznání víry (Credo) a bude vzývat Pannu Marii Fatimskou.

3. Věřícím, kteří vzhledem ke svému věku, nemoci, nebo z jiného vážného důvodu nemohou cestovat, činí pokání ze všech svých hříchů s pevným předsevzetím splnit, jakmile jim to bude možné, tři obvyklé podmínky (svátost smíření, svaté přijímání a modlitba na úmysl Svatého otce) a před soškou Panny Marie Fatimské ve výročních dnech zjevení (13. den v měsíci od května do října 2017) se duchovně spojí s oslavami jubilea, přičemž s důvěrou odevzdají svoje modlitby a bolesti nebo oběti svého života skrze Pannu Marii Milosrdnému Bohu.

K získání plnomocných odpustků je třeba, aby věřící, kteří konají pravé pokání, splnili obvyklé podmínky: svátost smíření, svaté přijímání a modlitba na úmysl Svatého otce.

Hana Frančáková)

Zápas mezi dvěma světy

Tato polarizace je zřejmá již od samého počátku stvoření. Kniha Genesis popisuje stvoření, pád a příslib spásy. Zahajuje dějiny spásy. Protologii – vyvolený národ židovský a eschatologii s novým Adamem a novou Evou. Cílymi dějinami spásy se táhne tento zápas mezi dobrem a zlem a můžeme do obou pojmů dosadit velká písmena, protože jde skutečně o Boha a jeho anděly a padlého anděla – Satana a jeho anděly. Nový Adam Ježíš dává u Cesareje Filipovy velké prorocství: „*Moci pekelní nepřemohou!*“

A už tu máme květen 2017, tedy 100 let, kdy Matka Církve – Panna Maria

ve Fatimě řekla nám skrze děti, že **zvíťzí!** Ne zbraně, peníze, inteligence, intriky, politika, ale srdce zvíťzí – Neposkrvněné! A tak tu máme pozvání, přijmout Pannu Marii, být pod její ochranou a zároveň s ní posvěcovat svět. Vítězit. Fatimské jubileum není vzpomínkou na to, co se stalo, i když právě před 100 lety se s jejím příchodem na tento svět ve Fatimě vynořila velká zbraň Odpůrce – a to bolševická revoluce. A to ve stejný rok, jen pár týdnů poté.

V nové publikaci, kterou v tyto dny vydalo kartuziánské nakladatelství s názvem Fatima naše naděje, je návod, jak uchopit Fatimu po 100 letech. Tak, jak vyzývá otec kardinál Duka: Díky všem, kdo

prožijí a pochopí poselství Fatimy pro tyto dny. Tak pojďme do tohoto roku s nadějí: křesťanská naděje není možnost, ale jistota! A Fatima – Panna Maria je tato naše jistota, naděje!

A ještě mi dovolu poděkovat každému z vás v diecézi za modlitby i finanční podporu při celodiecézní sbírce na Jubileum Fatimy, kterou jste ve vašich farnostech konali na Květnou neděli 9. 4. 2017. Také hodně pomůže, aby toto Jubileum přineslo své ovoce.

V Kristu a Marii

Mons. Pavel Dokládál)

Péče o náš společný domov III.

V poslední šesté kapitole encykliky mluví **papež František** o potřebě ekologické výchovy a spirituality jako základu pro změnu postoje člověka ke světu a celému stvoření.

Ekologická výchova a spiritualita

„Mnoho věcí musí změnit své směřování, ale především se potřebuje změnit samo lidstvo. Chybí mu vědomí společného původu, vzájemné sounáležitosti a společně sdílené budoucnosti. Toto základní povědomí by umožnilo zrod nových přesvědčení, nových postojů a životních stylů. Vystává tak velká kulturní, duchovní a výchovná výzva, která bude vyžadovat dlouhé obrobné procesy.“ (202.)

Je zapotřebí se zaměřit na jiný styl života. Nutkavý konzumismus je odrazem technicko-ekonomického paradigmatu, které namlouvá všem, že jsou svobodní, dokud si uchovají domnělou svobodu konzumovat, ačkoli ve skutečnosti mají svobodu ti, kteří drží ekonomickou a finanční moc. Čím více se lidské osoby vztahují pouze k sobě samým a čím více se vyprazdňují srdce člověka, tím více potřebuje konzumovat. V tomto horizontu ani neexistuje opravdové obecné dobro. Pokud převažuje takovýto typ člověka, budou normy ve společnosti respektovány jen do té míry, do jaké nebudou odporovat jeho potřebám. Přesto se mohou lidé též přemoci a opět se rozhodnout pro dobro a obnovit se. Žádný systém nemůže zcela přehlušit otevřenost dobru, pravdě a kráse, které Bůh vzbuzuje v našich srdcích. Změna životního stylu může vyvinout zdravý tlak na ty, kteří mají moc. K tomu dochází, třeba když hnutí spotřebitelů docílí, že se přestanou kupovat určité produkty. Změna modelu chování sahá na zisk a podniky jsou nuceny produkovat jiným způsobem. *„Nakupování je vždy mravní a nejen ekonomický úkon.“* (Benedikt XVI.) Charta Země (r. 2000) nás vybízí k hledání nového začátku. *„Vždy je možné rozvinout*

novou schopnost vycházet ze sebe směrem k druhým. ... Základní postoj sebetranscendence, který rozbíjí izolované a sebevztahné vědomí, je kořenem, který umožňuje péči o druhé a o životní prostředí, a dává zrod mravnímu jednání, jež bere v úvahu vnější dopad každého úkonu a každého osobního rozhodnutí na naše okolí.“ (208.)

Vědomí závažnosti kulturní a ekologické krize musí vést k novým návykům, proto stojíme před výchovnou výzvou. Environmentální výchova rozšířila své cíle: kromě kritického odstupu k modernistickým „mýtům“ založeným na účelovém uvažování (individualismus, neomezený pokrok, konkurence, konzumismus, trh bez jakýchkoliv pravidel) také obnovu ekologické rovnováhy na různých úrovních: na vnitřní úrovni ve vztahu k sobě, na úrovni solidarity s druhými, na přírozené úrovni ve vztahu se všemi živými bytostmi a na duchovní úrovni ve vztahu k Bohu. Tato výchova by nás měla uschopnit k onomu skoku do Tajemství, z něhož ekologická etika vyvozuje svůj smysl. K tomu, aby zákony a normy prospěšné ochraně životního prostředí byly schopné omezit špatné jednání, je potřebné, aby je většina společnosti přijala a reagovala osobní proměnou. Výchova k zodpovědnosti k životnímu prostředí vede k mnoha postojům, které mají dopad na jeho ochranu. I zdánlivě malé skutky mají smysl a šíří ve společnosti dobro, které vždy ponese ovoce. Z hlediska různých výchovných prostředí je zásadní význam rodiny, která představuje sídlo kultury života a místo integrální formace. Politice a různým sdružením, ale též církvi náleží úsilí o formaci svědomí a jako jsou potřebné instituce mající moc sankcionovat útoky na životní prostředí, tak se potřebujeme vzájemně vychovávat

a kontrolovat. Pro dosažení hlubokých změn je třeba mít na zřeteli, že způsob uvažování má reálný vliv na chování. Výchova bude neúčinná, pokud se nebude snažit šířit nové pojetí lidské bytosti, života, společnosti a vztahu k přírodě.

Papež mluví také o ekologické konverzi a ekologické spiritualitě, které se rodí z přesvědčení naší víry. Je zapotřebí mluvit především o motivacích, které jsou s to podněcovat láskyplnou péči o svět. Spiritualita církve *„není oddělená od těla ani od přirozenosti nebo skutečností tohoto světa, ale spíše žije spolu s nimi a v nich, ve společenství s tím, co nás obklopuje.“* (216.) Ekologická krize je výzvou k vnitřnímu obrácení. Musíme však přiznat, že někteří křesťané se starostem o životní prostředí vysmívají, jiní jsou pasivní. *„Povolání střežit Boží dílo je podstatnou součástí ctnostného života.“* (217.) Vzorem zdravého vztahu se stvořením, jak již bylo dříve zmíněno, je svatý František z Assisi. Naše konverze vyžaduje uznání svých chyb a hříchů i lítost a vnitřní změnu. Nestáčí změna jednotlivce, ale je zapotřebí koncentrace sil a jednotného postupu (R. Guardini) a komunitní konverze. Taková konverze nese vícero postojů: na prvním místě, že svět je darem, což vede k nezištné ochotě zříkání se a štědrosti, dále že nejsme izolováni od ostatních tvorů, ale tvoříme úžasné univerzální společenství a každý věřící rozvíjením svých specifických schopností bere zodpovědnost za svět. Vědomí, že každé stvoření odráží něco Božího, nebo jistota, že Kristus na sebe přijal tento hmotný svět a jako vzkříšený přebývá v nitru každé bytosti, a také uznání, že Bůh stvořil svět a dal mu řád – to vše obohacuje smysl naší konverze a vybízí k onomu vznešenému bratrství se stvořením jako u svatého Františka.

Křesťanská spiritualita nabízí alternativní způsob chápání kvality života, přesvědčení, že lze prožívat radost bez hromadění slasti a žít v jednoduchosti uprostřed každé skutečnosti. Svobodně prožívaná střídmost je osvobozující. I s málem se dá prožít mnoho. Oslabování ctností jako je střídmost a pokora působí mnohotvárnou nerovnováhu i v oblasti životního prostředí. Je třeba nasazovat se pro všechny velké hodnoty. Bez dorůstání do zdravé pokory vyloučíme Boha ze svého života a naše subjektivita pak určuje, co je dobro a co zlo. Šťastné střídmosti nelze dosáhnout bez míru sama se sebou a patří k němu i schopnost žasnout a kontemlovat Stvořitele a jeho dílo. K postoji srdce patří také být plně přítomen. Vzorem je nám Ježíš, který uměl být naplno u každého člověka a před každým stvořením. Ukazuje nám tak cestu k překonání chorobné úzkosti, která nás činí bezuzdnými konzumenty. Projevem pokojného a pozorného srdce je schopnost vděčnosti Bohu za jídlo.

Péče o přírodu je součástí životního stylu, který zahrnuje schopnost žít ve společenství. Bůh je náš společný Otec a to nás vede k bratrství a bratrské lásce, která je pouze nezištná. Proto je možné milovat i nepřátele a lze mluvit o univerzálním bratrství. Znovu musíme pocítit, že neseme zodpovědnost za sebe navzájem a za svět a že se vyplatí být dobrými a čestnými. Bez takovýchto základů společenského života nelze rozvíjet opravdovou kulturu péče o životní prostředí. Po vzoru svaté Terezie z Lisieux je zapotřebí každodenních drobných gest jako součástí integrální ekologie a skrze ně lze prolamovat logiku násilí, vykořisťování a sobectví. To je opakem světa frenetické spotřeby. Láska naplněná drobnými projevy péče je také láskou občanskou a politickou. Projevuje se úsilím o budování lepšího světa. Církev světu nabídla ideál „civilizace lásky“ (Jan Pavel II.). Z lásky se má stávat trvalá nejvyšší forma jednání – sociální láska má vést k prostředkům na zastavení úpadku životního prostředí. Zasazování se o tyto skutečnosti na základě Božího povolání je součástí spirituality a posvěcení povolání. Také nesčetná sdružení nasazující se ve prospěch

společného dobra vyjadřují lásku, která se rozdává. Jejich aktivity se mohou stát hlubokými duchovními zkušenostmi.

S Bohem se máme setkávat ve všech věcech, jak učil svatý Bonaventura. Podle svatého Jana od Kříže mystik zakouší vnitřní pouto mezi Bohem a všemi bytostmi. Privilegovaným způsobem, jak je příroda přijata Bohem a proměněna na prostředek nadpřirozeného života, jsou svátosti. Křesťanství neodmítá hmotu, tělesnost; naopak plně zdůrazňuje její hodnotu v liturgických úkonech (Jan Pavel II.). V eucharistii dochází stvoření největšího povýšení. Sám Bůh, který se stal člověkem, se dává za pokrm svému stvoření. Eucharistie je vlastně kosmickým aktem lásky. Je „*pramenem světla a zdrojem motivace v naší starosti o životní prostředí a vede nás k tomu, abychom byli ochránci všeho stvoření.*“ (236.) Zvláštní význam má účast na nedělní eucharistii. „*Neděle představuje den uzdravení vztahů lidské bytosti s Bohem, se sebou, s druhými a se světem.*“ (237.) Je „prvním“ dnem nového stvoření a zárukou konečného proměnění veškeré stvořené skutečnosti. Křesťanská spiritualita integruje hodnotu odpočinku a slavení, jde o jiný způsob jednání a chrání nás před prázdným aktivismem, ale také bezbřehou nenasytostí a izolací, které vedou jen k honbě za osobním prospěchem. „*Tak den odpočinku, v jehož centru je eucharistie šíří své světlo na celý týden a povzbuzuje nás k tomu, abychom si osvojovali péči o přírodu a o chudé.*“ (237.)

„*Když s údivem kontemplujeme vesmír v jeho velikosti a nádheře, musíme chválit celou Trojici.*“ (Jan Pavel II.) (238.) Veškerá skutečnost v sobě nese specifický trojiční otisk a každé stvoření specificky trojiční strukturu. Svět stvořený podle božského vzoru je předivem vztahů. To je výzvou i pro nás. Lidská osoba roste, dozrává a posvěcuje se, když vychází ze sebe, aby žila ve společenství s Bohem, s lidmi i se všemi tvory. Všechno je propojené a to nás zve, abychom rozvíjeli spiritualitu globální solidarity pramenící z trojičního tajemství.

Maria soucítí s utrpením našeho světa, který hubí lidská moc. Je Matkou

a Královnou všeho tvorstva. V jejím oslaveném těle část stvoření dosáhla veškeré plnosti. Můžeme ji prosit, aby nám pomáhala hledět na svět moudřejším pohledem. Spolu s ní vystupuje postava svatého Josefa jako spravedlivého, pracovitého a silného muže. Vyzařuje z něj velká něha náležící těm, kteří jsou doopravdy silní a pozorní ke skutečnosti, kterou mají milovat a sloužit jí. Je motivací i pro nás, abychom pracovali na ochraně světa, který nám Bůh světil.

Na konci budeme moci číst tajemství veškerenstva, které bude mít spolu s námi účast na plnosti bez konce. „*Hle – všechno tvořím nové!*“ (Zj 21,5). *Věčný život bude sdíleným úžasem, kde každý tvor, zářivě proměněn, zaujme své místo a bude mít co nabídnout chudým, kteří budou definitivně osvobozeni.*“ (243.) Spojme se ve starostlivosti o domov, který nám byl svěřen s tím, že, co je v něm dobrého, bude mít účast na nebeské oslavě. Ať nás naše starost a zápasy o tuto planetu neobírají o radost naděje. Bůh nám nabízí na naši cestu sílu a světlo. V srdci tohoto světa zůstává vždy přítomen jako Pán života. Milující. Jeho láska nás vždy vede k nalézání nových cest.

Dovětek (Shrnutí)

Z původně zamýšleného jednoho článku se (díky rozsáhlosti látky) stala série tří článků. Je pokusem o vystižení podstatných myšlenek encykliky Laudato si'. Ten, kdo si tento velmi obsažný text vezme do ruky, zjistí, že papež František nejenže ve svém textu cituje své předchůdce Benedikta XVI. a Jana Pavla II., ale poměrně hojně se zde citují dokumenty biskupských konferencí různých zemí světa (vyspělých i rozvojových) týkajících se životního prostředí. Papež rozvíjí tradiční učení církve, zároveň se stává hlasem naděje pro dnešní, často zmatený a znejistělý, svět.

Pavel Starý)

Autor je jáhen a jednatel Diecézních lesů Hradec Králové, s. r. o.

Encyklika Laudato si' je k dispozici na Biskupství královéhradeckém.

Květen s novokněžími a Bernanosem...

Pár slov nejen pro kněze

Tento měsíc nám nabízí pěknou přehlídku světců: hned na 1. máje tu máme sv. Josefa jako patrona dělníků, pak dva Jany, Sarkandera a Nepomuckého, jako vzory pro kněze a zpovědníky, paní Zdislavu ochránkyni rodin, Filipa Neriho, charismatického a patrona mladých i humoru, sv. Klementa Maria Dvořáka, inspiraci pro neúnavné misionáře a ještě mnoho dalších, ale přece jen máj je především mariánský.

Celý květem je spojený s Boží Matkou Marií – máme tu svátek Navštívení Panny Marie, Pannu Marii, Prostřednici všech milostí a hlavně 13. 5. připomínku fatimských událostí, které jsou zvláště dnes tak důležité. Jistě není náhodou, že právě v tento den budou svěceni noví kněží pro naši diecézi.

O Marii toho bylo napsáno tolik, že hrozí nebezpečí opakování a různých klisví...a tak raději na pomoc volím svého oblíbeného Georgese Bernanose a jeho knihu Deník venkovského faráře. Je zde rozhovor mezi starším knězem a jeho mladým kolegou. Jistě ta slova mohou být inspirací (nejen) našim novokněžím:

„A co Panna Maria – modlíš se k Panně Marii? Jakpak ne! To se řekne. Ale modlíš se k ní jaksepatří, modlíš se k ní dobře? Je to naše matka, to se rozumí. Je to matka lidského pokolení, nová Eva...”

Panna Maria neměla ani triumfu, ani zážraků. Její syn nedovolil, aby o ni zaváděla lidská sláva ani nejjemnějším okrajem svého velkého divého křídla. Nikdo nežil, netrpěl, neumřel tak prostě a v tak hluboké nevědomosti o své vlastní důstojnosti, která ji přece staví nad anděly. Neboť ona byla zrozena bez hříchu – jaká úžasná samota!

Pramen tak čistý, tak průzračný, tak průzračný a čistý, že v něm nemohla vidět zrcadlit svůj vlastní obraz, stvořený jenom k radosti Otce – ó posvátná samota!...

Lest a Pýcha hledí z dálky na toho záračného tvora postaveného mimo jejich dosah, nezranitelného a bezbranného.

Náš ubohý rod nestojí za mnoho, to se ví, ale dětství vždycky dojírá jeho útroby, nevědomost malých ho nutí klopat oči – oči, které poznaly dobro i zlo, oči, které viděly tolik věcí! Ale to je koneckonců jenom nevědomost. Panna to byla Nevinnost. Uvědom si, čím jsme pro ni my, lidské plémě! Oh, to se rozumí, ona nenávidí hřích, ale nemá s tím žádnou zkušenost, onu zkušenost, která nechyběla ani největším svatým.

Pohled Panny je jediný pohled opravdu dětský, jediný pravý dětský pohled, který se kdy pozvedl na naši hanbu a na naše neštěstí.

Ano, aby se k ní člověk dobře modlil, musí na sobě cítit tento pohled, který není zcela pohledem shovívavosti – neboť shovívavost není bez jisté hořké zkušenosti – nýbrž pohledem něžné útrpnosti, bolestného úžasu a ještě jakéhosi jiného citu, který ji dělá mladší nežli hřích, mladší, nežli plémě, z kterého vyšla a ačkoliv je Matkou skrze milost, Matkou milosti, je mladší dcerou pokolení lidského...”

Co k tomu dodat? Nejlépe nic – snad jen přání, aby Panna Maria pro nás nebyla jen nedostižným vzorem, ale také výzvou – když ne k dokonalé svatosti a blízkosti Bohu, tak k touze po ní a když ne k nevinnosti, tak opravdové kajícínosti. Věřme že pro Božího Ducha je nepřekonatelně přitažlivá jak Mariina čistota a pokora, tak i naše pravdivá kajícínost.

o. Jan Linhart)
spirituál kněží v HK diecézi

Na cestě k velikonočnímu ránu ... skrze studium teologie?

Vstříc velikonočnímu ránu

Už před několika týdny jsme se vydali na postní putování vstříc velikonočnímu tajemství. Vstoupili jsme spolu s Ježíšem – jak nám to připomněla první postní neděle – na poušť. Velký Pátek nám pak zřetelně ukazuje, že Ježíš vstupuje právě na naši poušť. Přichází kvůli nám a své kroky směřuje k nám. Vstupuje do naší chudoby, vyprahlosti, bezmoci a smrti, aby naši beznaděj, náš hřích a naši smrt proměnil a přivedl nás k velikonočnímu ránu.

Ježíš jako věčný Boží Syn, bezmezně Obdarovaný Otcem, přijal v nezměrné lásce Otcově také každého z nás. V Duchu své lásky s Otcem nás k sobě neodlučitelně připoutal. Přímo nás „ponořil“ do sebe a skrze své spojení s Otcem nás uvedl do života milovaných Božích dětí. Vstoupil na naši poušť, vzal na sebe veškerou tíhu naší trýznivé uzavřenosti do vlastního nitra a nechal na sebe dopadnout naši smrt; láskou, kterou má jako jednorozenný Syn od Otce, pak proměnil naši poušť v zahradu života: zahradu velikonočního rána; zahradu nového a nepomíjejícího ráje s Pramenem života uprostřed; zahradu věčné lásky, dosvědčovanou ve Velepísni.

Vstal z mrtvých, aby nám otevřel oči, náš zrak probudil ze spánku a rozjasnil naši tvář, aby nás jako skutečné děti a dědice Boží přivedl vstříc věčnému ránu. Rozlomil pouta našeho hříchu a zvítězil nad samotou naší smrti, aby nás jednou provždy vložil do něžné náruče Otcovy. Tak jsme zdarma a bez jakéhokoliv nároku našli sami sebe a svůj domov v místě, které náleží pouze a právě věčně milovanému Synu, v „lůně“ Otcově.

Ve světle velikonoční radosti

Světlo velikonoční radosti tak prozařuje celé naše životní putování. V závalu událostí, ve kterých se snažíme sami sebe prosadit, nás Ježíš vede k jinému jednání; vede nás k vlastnímu „dílu svatého Božího lidu“, k liturgii. Uprostřed činnosti, ve které se zaměřujeme sami na sebe, nás shromažďuje k posvátnému slavení, ve kterém se Bůh sám daruje nám a my jemu.

Ukřižovaný a vzkříšený Pán zároveň obrací naše kroky ke službě lásky potřebnému člověku, k diakonii. Tak napřimuje naše zakřivené cesty a proměňuje naše bloudění, ve kterém se snažíme zajistit si svůj život v tom, co bychom chtěli mít jen a jen pro sebe. Služba nás osvobozuje od marných nadějí a od falešných vazeb; osvobozuje nás z vězení, které si sami tvoříme.

Stejně tak nás Ježíš provází, když se očitáme v závalu slov, informací a poznatků. Vede nás k tomu, abychom v nezměrném množství lidských slov naslouchali slovu Božímu, s láskou ho přijímali a podíleli se na jeho předávání. Naši pozornost a naši schopnost poznávat obrací k Bohu Otcovi, věčnému Dárci a věrnému Zastánci, jedinému pravému Zdroji a skutečnému Cíli našeho života.

Cesta našeho poznání se tak stává svatopostním putováním naplněným „postem“, „modlitbou“ a „almužnou“. Na cestě našeho poznání se postíme tehdy, když se zřikáme mnoha dalších možností a přitažlivých nabídek proto, aby se náš rozum i naše srdce mohli obrátit k jedinému Prameni života. Když se takto necháváme sytit Bohem a vděčně se k němu obracíme, pak se náš rozum i srdce projasňují v přebývání s Bohem a naše poznání nabývá charakter modlitby. Díky tomu pak můžeme druhým

dávat také tu nejhodnotnější almužnu, můžeme jim předávat to, co „jediné je třeba“. Tak se jako účastníci Kristova synovského poznání Boha sami stáváme služebníky Božího slova. Ježíš nás tak vede ke svědectví, ke službě zvěstování, k martyrii.

Živý trojlístek: bohoslužba, služba lásky, zvěstování Božího slova

Skrze zmíněný „trojlístek“, ve kterém Boží příklon k nám slavíme (liturgie), projevujeme jej v zájmu o potřebné, trpící a opuštěné (diakonie), poznáváme a dosvědčujeme (martyria), nás sám Ježíš shromažďuje v jediné společnosti (communio) Božích dětí.

Považuji za velmi důležité, aby zmíněný „trojlístek“ bohoslužby, služby lásky a služby zvěstování Božího slova mohl v našich životech vyrůstat nerozdělený. Žádný z jeho lístků nemůže zůstat živý, pokud bychom jej odtrhli od ostatních. Naopak platí, že našemu křesťanskému životu by scházela potřebná životnost, kdybychom některý z „lístků“ prohlásili za nepodstatný nebo i nadbytečný. Liturgie, diakonie i předávání Božího slova zprostředkovávají spásu a všechny nám dávají již nyní zakoušet společenství v tom, co bude věčným údělem člověka.

Osobně se domnívám, že občas poněkud zapomínáme na to, že nejen slavení liturgie a praxe lásky k bližnímu, ale také předávní církevní nauky je spásonosné. A naše životní putování někdy pokulhává také proto, že nevěnujeme dostatečný prostor pro opravdové přijetí Božího slova, jehož nedílnou součástí je také nikdy neustávající a pravidelně rozvíjená reflexe nauky církve. Jakkoliv nesmíme zapomínat ani na historický a kulturní rozměr jednotlivých výroků, není víra církve prázdným pojmem, se kterým lze libovolně žonglovat. Starobylá církevní praxe, ale i slavení svátostí (zejména vyznání víry při křtu) nám připomíná, že církevní nauka není něčím, co by nemělo žádný vztah k věčné spásě člověka.

Teologie jako zvěstování Božího slova

Svědectví, jehož prostřednictvím nám Ježíš dává poznat Otce a jeho plán spásy, mělo od počátku charakter nauky. Žádná pravda víry totiž nemůže být poznána izolovaně. Církev tak nemá teologii z čistě akademického zájmu. Jejím prostřednictvím nás učí poznávat Boha tak, jako Bůh poznal nás (jak se nám postupně sdílel v dějinách spásy, jak se nám plně daroval skrze Krista v Duchu svatém, jak je toto jeho sebesdílení stále přítomné v apoštolské tradici, jak je zprostředkováno církevním magisteriem atd.).

Někdy slýcháme, že teologie je pouhá teorie nebo neužitečná spekulace a že spolehlivější poznání Boha nám zprostředkuje ryzí duchovní život. Přitom nás právě teologie učí poznávat Boha tak, jak se nám on sám zjevil v Ježíši Kristu. A sama teologie nás upozorňuje na nezapustitelný význam liturgie, modlitby, diakonie a církevního společenství pro život z víry. V této souvislosti se domnívám, že ryzí duchovní život se nikdy nebude teologii uzavírat a nebude jí pohrdat.

Hradecké studium teologie

Osobně jsem vděčný za to, že v Hradci Králové je možné studovat dostupnou formou tříleté bakalářské studium s teologickým obsahem. Tento studijní program Náboženská výchova, který je realizován na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové, vznikl z přímé iniciativy biskupství a teologii na něm vyučují duchovní naší diecéze. Protože výuka probíhá o sobotách, nabízí mnoha věřícím adekvátní možnost rozvíjet své vzdělání ve víře. Jestliže se dnes vysokoškolské vzdělání v nepřeberném množství oborů otevírá širokému spektru populace, pak je velmi žádoucí, abychom mohli systematickým způsobem prohlubovat také poznání víry.

Jedním z radostných momentů, které vnímám, je to, že nás služba Božímu slovu spojuje s celou církví, putující

i vítěznou. V dané souvislosti bych tak chtěl vyjádřit vděčnost všem, kteří se na rozvoji teologického vzdělávání v Hradci Králové v posledních dvaceti letech podíleli. Kromě královéhradeckých biskupů, pana generálního vikáře, ochotných vyučujících, hostů a všech spolupracovníků bych rád jmenovitě zmínil alespoň bývalého ředitele Diecézního teologického institutu Mons. Karla Vránu (1925–2004). Osobně však nevnímám jako náhodu ani to, že právě před dvaceti lety navštívil Hradec Králové sv. Jan Pavel II. Ve svém kázání ujišťoval, že Duch svatý nás vede jako první křesťany k dílu evangelizace. Nyní bych ho chtěl prosit o přímělu, aby se slova jeho homilie stále více naplňovala.

Mgr. Jan Hojda, Th.D.)

Jan Hojda

Je jáhnem Královéhradecké diecéze, působí v Diecézním teologickém institutu Biskupství královéhradeckého, na Katedře kulturních a náboženských studií Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové a ve farnosti Opatovice nad Labem. Pole jeho odborného zájmu tvoří zejména teologická interpretace literatury a vybraná témata teologické antropologie. Podílí se na činnosti české redakce Mezinárodní katolické revue Communio. Spolu s manželkou Barborou a dětmi žije v Hoříněvsi ve východních Čechách.

Úcta k Panně Marii v praxi

V dubnovém vydání Adalbertu jsme se věnovali úctě k Panně Marii. Dnes se podíváme se na některé konkrétní projevy mariánské lidové zbožnosti. Zastavíme se u některých druhů modliteb a prvků, které v mariánské úctě hrají důležitou roli. Jsou to například, májové pobožnosti, modlitba růžence, poutě, modlitba Anděl Páně, mariánské medailky a poutě.

Májové pobožnosti

Májové pobožnosti konáme v květnu. Větší část tohoto měsíce, někdy i celý, prožíváme ve velikonoční době. Je to dobrá příležitost uvědomit si účast Matky Boží na velikonočním tajemství a v událostech večera, kdy Maria setrvává s apoštoly v modlitbě a očekávájí slíbený dar Ducha svatého. Také my jsme shromážděni kolem Matky Boží, která nás vždycky vede ke Kristu a učí nás trpělivě očekávat a vnímat Boží dary.

Růženec

Během zjevení Panny Marie ve Fatimě, byly děti mnohokrát zvány k modlitbě růžence. Svatý Jan Pavel II. věnoval růženci krásný apoštolský list *Rosarium Virginis Mariae*. V tomto listě nás vyzývá, abychom objevili krásu této modlitby. Možná si někdy řekneme – nemám čas modlit se tak dlouhou modlitbu. Člověk má však čas na to, čemu ho chce věnovat. Růženec je rozjímavá modlitba. Vede nás, abychom spolu s Pannou Marií přemýšleli o Kristu. V duchovním životě to je poklad, který je dobré objevit.

Anděl Páně

Modlitba Anděl Páně nám připomíná naprosto zásadní událost v dějinách člověka. Boží Syn se vtělil a stal se jedním z nás. Lidová zbožnost nás vede k tomu, abychom si to třikrát denně uvědomili: ráno, v poledne a večer. Tuto modlitbu

koná veřejně v neděli, a v den některých slavností, i Svatý otec. Ve velikonoční době se Anděl Páně nahrazuje modlitbou *Vesel se, nebes královno*, která nám připomíná radost z Kristova zmrtvýchvstání.

Mariánské medailky

Lidé poměrně často nosí na krku zavěšené mariánské medailky. Je to výraz úcty a důvěry v Matku Boží. Velmi rozšířenou je medailka, kterou předala Panna Maria při zjevení sv. Kateřině Labouré. Tato medailka obsahuje bohatou symboliku. Na přední části je Maria, jak šlape na hlavu hada a kolem ní je nápis: *„Bez hříchu počatá Panno Maria, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme.“* Na zadní straně je písmeno M, nad kterým vyčnívá kříž. Dole je Srdce Ježíšovo obklopené trnovou korunou a Srdce Mariino probodené mečem. Okolo tohoto výjevu je dvanáct hvězd.

Poutě

Poutí má v křesťanství velikou tradici. První Ježíšova slova, která známe z evangelia, jsou pronesena právě na pouti v Jeruzalémě: *„Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?“* (Lk 2,49).

Putování stojí námahu. Vydat se na pout znamená vynaložit určité úsilí.

Křesťané putovali a putují do Svaté země na místa spjatá s událostmi Ježíše Krista, do kterých samozřejmě Panna

Maria také patří. Dále křesťané odpradáвна nejčastěji navštěvují Řím a Santiago de Compostela. Rozšířily se poutě na světoznámá mariánská poutní místa, mezi které patří např. Lurdy a Fatima. Nejvíce navštěvované poutní místo na světě je Guadalupe, kde se v 16. století zjevila Matka Boží Indiánovi Juanu Diegovi.

Maria je **matkou** Krista a církve. Úcta k ní musí být proto vždy úzce spjatá s Kristem a církví. Nezapomínejme na to.

P. Jan Paseka)

Jan Paseka

V letech 2011–2016 spirituál Gymnázia Suveréního řádu maltézských rytířů ve Skutči. Od roku 2016 je rektorem kostela Panny Marie v Hradci Králové a zároveň biskupským vikářem pro pastorační práci.

V neděli 16. dubna byly na náměstí v Litomyšli požehnány zvony svatý Václav, svatý Josef a Panna Marie, nově ulité do zvonice piaristického kostela, foto Michele Vojáček

Z Litomyšle bude do Říma létat o tři zvony více

Litomyšl, kostel Nalezení svatého Kříže, jeřáb a tři zvony. To byly světské atributy slavnosti Zmrtvýchvstání, která proběhla ve městě, kde se do historie zapsal Alois Jirásek, Magdalena Dobromila Rettigová, Teréza Nováková či Bedřich Smetana. V neděli 16. dubna před 11. hodinou byly z veřejné sbírky pořízené a nově ulité zvony svatý Václav, svatý Josef a Panna Marie pomocí jeřábu vyzvednuty a před stovkami Litomyšlanů umístěny do opravené zvonice piaristického kostela. Ještě předtím zvony za přítomnosti zástupců litomyšlských církví a sborů, požehnal titulární biskup litomyšlský Pavel Konzbul: „Všichni asi známe úsloví, že zvony odlétají o Velikonocích do Říma. Máme před sebou trojici zvonů, které první let do Říma čeká příští Velikonoce, ale poletí, podle staré pověsti, vzadu až za těmi zkušenějšími, a tak se nemusí bát. Čím jsou ale na rozdíl od pověsti zajímavé a co je pravda, tak jsou jedinými zvony, které se dnes reálně vrací.“

Mezi přítomnými byl i brněnský malíř a grafik Václav Kočí, jenž vytvořil unikátní grafickou výzdobu jednotlivých zvonů. „Chtěl jsem alespoň částečně dodržet kompozici výzdoby tak, aby na sebe staré a nové zvony pomyslně navazovaly. Vzhledem k tomu, jak krásně a moderně je piaristický kostel zrekonstruován, se mi rovněž líbila myšlenka propojit klasický tvar zvonu a starou tradiční technologii se současným výtvarným pojetím. Navrhnul jsem tedy pro každý zvon geometrickou „krajku“, která zdobí čepce zvonů. Ta není jen dekorací, ale zároveň v sobě nese skryté sdělení. Každá krajka je vlastně stylizované reliéfní písmo, v němž jsou zakódované texty modliteb k patronům, kterým jsou jednotlivé zvony zasvěceny. Jejich jména ještě na zvonech připomínají reliéfní geometrické monogramy nesoucí kříž,“ prozradil k výdobě Václav Kočí. Město Litomyšl připravilo pro zájemce i unikátní připomínku na tuto slavnostní a historickou chvíli. Nechal ulít dvě stě miniaturních kopií zvonu Panna Marie. Ty byly vyrobeny ze stejného kovu a za užití identických postupů jako při výrobě svatého Václava, svatého Josefa a Panny Marie a k novým majitelům se dostaly hned po skončení pontifikální bohoslužby, při které byla v premiéře sborem Vox Humana uvedena Mše As dur litomyšlského skladatele Petra Jiříčka.

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké náměstí 36,
500 01 Hradec Králové
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.ikarmel.cz www.kna.cz/prodejny

Daniel Pastirčák

Evangelium podle Jób

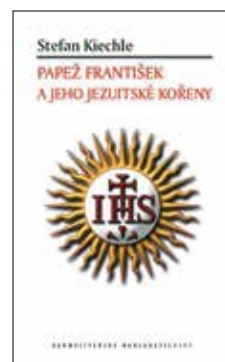

Možná nás překvapí, že v klasickém příběhu trpícího a rozhněvaného Jób odhalíme sami sebe, uslyšíme věci, které jsme neslyšeli, a pomyslíme na věci, které nám nepřišly na mysl.

Váz., 365 s., 499 Kč.

Stefan Kiechle

Papež František a jeho jezuitské kořeny

Autor popisuje zakotvení papeže Františka v jezuitském řádu a ignaciánské spiritualitě. Čím může „ignaciánská stopa“ inspirovat další křesťany na cestě víry a křesťanské služby? Odpovědi nabízí provinciál jezuitů v Německu.

Brož., 70 s., 149 Kč

(Kalendárium

6. května

■ Police nad Metují Májová pouť do Vamberh (PL)

Zahájení v 7.30 hod. požehnáním poutníků v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Polici n. M. a zakončení mši sv. od 16.00 hod. v bazilice P. Marie ve Vamberhích. Odjezd autobusu z Vamberh zpět do Police n. M. v 18.00 hod.

13. května

■ Hradec Králové Kněžské svěcení

Katedrála Sv. Ducha, v 10.00 hod. Světitelem biskup Jan Vokál.

18.–21. května

■ Králíky – Hora Matky Boží Duchovní obnova pro manžele, svobodné, rozvedené, ovdovělé

Duchovní program zaměřený na obnovu vztahu člověka k Bohu a upevnění vzájemných vztahů v rodině. Exerzitátorem bude P. Jan Linhart, spirituál kněží královéhradecké diecéze.

19. 5.–21. května

■ Hoješín u Seče: Duchovní obnova pro rodiny

Organizační kontakt: sestra Gratia, manzele-hojesin@seznam.cz, tel. 733 755 824.

Téma: Slibuji...věrnost.

Vede: P. Ignác Majvald OFM a PhDr. Vlastimil Sojka. S sebou: spacáky, velmi teplé oblečení, přezůvky. Cena: dobr. příspěvek

20.–21. května

■ Dolní Újezd u Litomyšle Pouť farnosti sv. Martina

Výlet do Zakopaného (poutní místo P. Marie Fatimské), do Levoče (kostel sv. Jakuba), na Spišský hrad a Kapitulú.

Tři projekty pro Neratov

Postavit v Neratově minipivovar, navrátit kostelu barokní bání či vytvořit výstavní prostory, to jsou záměry tří projektů, na kterých Sdružení Neratov v současné době usilovně pracuje.

„Cílem projektu s pracovním názvem Čtyři věže, je opravit vnitřní prostory věží a vrátit na věže opět barokní bání místo současných špičatých stříšek. Následně pak spojit věže zevnitř kostela balkonem a v takto opravených věžích vytvořit vyhlídkový a meditační prostor, aby bylo vidět jak do krajiny, tak i do kostela“, říká k chystaným stavebním pracím Zdenka Burešová ze Sdružení Neratov, které čeká i obnova průčelí kostela, konkrétně sanace zdiva a okenních oblouků. Kdo však Neratov zná, ví, že tamní svatostánek Nanebevzetí Panny Marie má jen dvě věže. Projekt Čtyři věže je totiž společným projektem Neratova, Orlického Záhoří a polské obce Bystrzyce, kde se také chystá oprava kostelních věží.

Díky Sdružení Neratov se do téměř opuštěné obce vrátil život a v chráněných dílnách dnes pracuje kolem 130 osob. Že jsou neratovští velmi aktivní, dokládají i další dva rozběhnuté projekty. Projektem Víra nás spojuje, realizovaný spolu s polskou obcí Kamieniec Ząbkowicki, bude v oratoři nad kaplí kostela zbudován prostor pro malou výstavu kulturněhistorických předmětů souvisejících s historií místního kostela a samotné obce Neratov. V plném běhu je i poslední z živých projektů, který je tentokrát zaměřen na vznik neratovského minipivovaru. „Pivovar se staví, už je vyrobena i potřebná technologie pro vaření piva. Dokončení samozřejmě závisí na rychlosti stavební firmy, ale doufáme, že vše by mělo být hotovo do léta, abychom v létě mohli poutníky osvěžit naším prvním pivem“, popsala s nadšením bohubilé aktivity v Neratově Zdenka Burešová. Pivovar bude fungovat stejně jako stávající provoz hospody a obchodu v Neratově, tedy jako další chráněné pracoviště. Slavnostní otevření pivovaru je naplánováno k 25. výročí založení Sdružení Neratov, které se završí letos v září.

Z nejbližších akcí připravených pro širokou veřejnost se blíží koncert Brněnského filharmonického sboru Beseda brněnská v kostele pod prosklenou střechou (13. 5.). Zazní slavné skladby pro sbory z oratorií A. Dvořáka, W. A. Mozarta či J. S. Bacha.

■ Pivovar, kde se i na výrobě piva budou podílet lidé s postižením, roste jako novostavba „na zelené louce“. Foto: archiv Sdružení Neratov

(P. Franz Kapaun na fotografii z roku 2007, kdy přijel do České Třebové oslavit 60 let kněžství P. Václava Johna, svého dlouholetého přítele (na fotografii vpravo s brýlemi). Kněz na fotografii vlevo je Franz Baudisch – rodák rovněž z Čech, ze Sudet.

Zemřel P. Franz Kapaun, rodák z České Třebové

V německém Naumburgu zemřel v pátek 7. dubna 2017, ve věku 88 let, kněz Franz Kapaun.

Narodil se 9. 12. 1928 v České Třebové. V patnácti letech byl povolán jako pomocník vojenského letectva a v posledních měsících 2. světové války musel vykonávat službu v Německu. Na konci války však upadl do ruského zajetí, ze kterého byl propuštěn až v říjnu 1945. Své rodiče našel znovu po několikaměsíčním hledání v Karith u Gommern. Povzbuzen svým farářem, začal se vzdělávat, složil na gymnáziu v Magdeburgu maturitu a pokračoval studiem teologie v Bad Driburgu, Paderbornu a v Mnichově. Vzdělání ukončil v kněžském semináři v Huysburgu, kde ho také v roce 1953 arcibiskup Dr. Lorenz Jaeger vysvětil v klášterním kostele na kněze.

„Franz byl znám svojí srdečností. Svým humorem činil křesťanskou víru mezi lidmi živou. Když býval dotazován na svůj věk, často odpovídal, že je v nejlepším věku na umření. Ve velké skromnosti o sobě sotva kdy sám mluvil, o to víc ale chválil a povzbuzoval ostatní“, řekl mimo jiné při pohřbu o zemřelém knězi magdeburský biskup Gerhard Feige. Po celý život zůstal P. Kapaun spojený se svou vlastí a snažil se o smíření mezi Čechy a Němci. Za tyto zásluhy byl v roce 1997 jmenován královéhradeckým biskupem Karlem Otčenáškem čestným kanovníkem kolegiální kapituly proboštského a kapitulního kostela Povýšení svatého Kříže v Litomyšli.

Zádušní mše za faráře Franze Kapauna byla sloužena 19.4. v kostele St. Elisabeth ve Weißenfels. Jeho tělo bylo uloženo do hrobu na místním hřibově.

Kalendárium

20. května

■ Hronov, odhalení pomníku P. Josefa Regnera

Kostel Všech svatých v 17.00 hod.
Org. kontakt: Růžena Štastná,
ruzenastastna51@seznam.cz
Účast potvrdili i místopředseda vlády Pavel Bělobrádek a další osobnosti.

3. června

■ Hradec Králové, národní poutí přátel Likvidace lepry

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, v 10.00 hod., celebruje biskup Jan Vokál.

8.–12. června

■ Klášter premonstrátů v Želivu duchovní cvičení s Eliášem Vellou

Téma: Modlitba za uzdravení – jak se modlit za uzdravení.
P. Elias Vella OFM Conv. je katolický kněz, exorcista z Malty. Je žádaným kazatelem na duchovních cvičeních, seminářích a konferencích po celém světě.
Org. kontakt: Róbert Spišák, spisakrobert@hotmail.com

Osobní oznámení

Výročí narození

■ 11. 5. (40 let)
ThDr. Mariusz Łuczyszyn, farní vikář v Novém Městě nad Metují

Výročí kněžského svěcení

■ 30. 5. (30 let)
ThDr. Paweł Nowatkowski farář ve Vamberku

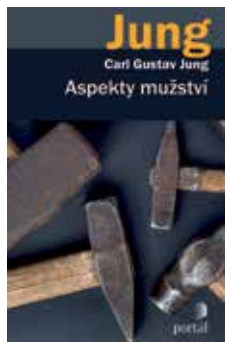
(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Carl Gustav Jung

Aspekty mužství

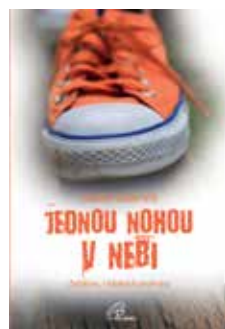
Editor výboru našel mužská témata v Jungových statích, přednáškách, dopisech či rozhovorech. Zaměřuje se například na problematiku mužského hrdiny jako toho, kdo se snaží získat vědomou nezávislost na nevědomých, instinktivních silách. Brož., 232 s., 365 Kč

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Giulia Gabrieliiová

Jednou nohou v nebi

Silné, ale radostné svědectví čtrnáctileté dívky, která vážně onemocněla a dva roky bojovala o život. Získala umění vidět věci jinak, než je běžně vnímáme, a prohloubila svou víru. Dotisk, brož., 112 s., 135 Kč

Mariánský měsíc květen: letos jubilejní rok Fatimy 1917–2017

Zahájíme **novénou od pátku 5. května do soboty 13. května 2017**. 13. květen je dnem 100. výročí zjevení Panny Marie v portugalské Fatimě, kterou v tento den navštíví také papež František a slavnou bohoslužbu bude ve 12 hodin přenášet ČT2 a my ji budeme vysílat v kostele Fatimy na velké projekční plátno. Přímo na místě ve Fatimě bude osobně přítomna Hana Frančáková, která se bude podílet se na přenosech ČT2 i Tv NOE.

■ **1. mariánská sobota 6. května:** hlavní program bude zahájen **ve 14.00 hod.** z farního kostela procesím se sochou Panny Marie Fatimské za účasti biskupa královéhradeckého Jana Vokála, a to na hlavní tribunu do areálu sv. Jana Pavla II. Následuje katecheze otce biskupa a slavnostní otevření a posvěcení nové kaple v kostele Fatimy se vzácnou relikvií sv. papeže Jana Pavla II. Program na vyvrcholí **v 17.00 hod.** pontifikální mši svatou na hlavní tribuně.

■ **V neděli 7. 5., v pondělí 8. 5.** i v další všední dny až **do soboty 13. 5.** budou programy pro poutníky z ČR i zahraničí, kteří připutují na místo národní Fatimy ČR.

■ Sobota 13. května 100. výročí zjevení Panny Marie ve Fatimě

8.15 hod. Modlitba sv. růžence

9.00 hod. Slavná mše sv. s programem Fatimy
Adorace – žehnání nemocných a zásvětný průvod s Pannou Marií Fatimskou, modlitby u památníku Anděla ČR

11.00 hod. Zakončení

12.00 hod. Společná modlitba Regina Caeli v kostele Fatimy a přenos projekcí hlavní bohoslužby z portugalské Fatimy, moderují hlasatelé ČT2, po ukončení přenosu spojení s Hanou Frančákovou a shrnutí události Mons. Pavlem Dokládalem

16.00 hod. Slavnostní uvedení Oratoria G. F. Händela „Mesiáš“, farní kostel sv. Filomény a Jakuba, účinkují: Musica Animata, Smyčcový orchestr ZUŠ Třebíč a Ad Hoc Quartet Třebíč (um. vedoucí Vít Coufal), řídí Karel Tomek

17.30 hod. Mše svatá a průvod s Pannou Marií

Slavení jubilea Fatimy bude pokračovat po šest hlavních měsíců – květen, červen, červenec, srpen, září a vyvrcholí na národní úrovni **v sobotu 7. října**, kdy v Národní Fatimě ČR v Koclířově bude Česká republika odevzdána neposkvrněnému srdci Panny Marie Fatimské a skrze ni v jednotě bratří a sester zasvěcena Bohu.

Tomuto mimořádnému dni bude předcházet **národní pouť ČR do Portugalska**, která vyvrcholí **12. a 14. září** za účasti 1500 poutníků z České republiky, převzetím sochy Panny Marie přímo z místa zjevení ve Fatimě, následně přivítání na Hradčanech v Praze **15. září** v 15 hod. a její cesta postupně všemi diecézemi České republiky, a to v katedrálách a na hlavních poutních místech, zakončena teologicko-pastorálním symposiumem **4.– 7. října** v Hradci Králové v Novém Adalbertinu a v Českomoravské Fatimě v Koclířově.

Pasácci Francisco a Jacinta Martovi, kterým se v roce 1917 zjevila Panna Maria ve Fatimě, budou svatořečeni papežem Františkem 13. května.

Za Pannou Máriou Guadalupskou

Najväčšie a najuctievanjšie mariánske pútnické miesto na svete, ktoré ročne navštívi približne 20 miliónov ľudí je Guadalupe v Mexiku. Nachádza sa tu obraz Panny Márie, ktorý nenamalovala ľudská ruka. Pútnici z celého sveta, tak ako aj my pútnici z Česko – Slovenska pod záštitou CK Awertravel, Diecézneho centra pre seniorov Hradec Králové, v termíne Marec 2017 sme si s úctou a láskou pripomenuli slová, ktoré Panna Mária povedala Indiánskemu Aztékovi Juanovi Diegovi: „Ja som Tvoja Matka, som tu. Ty si pod mojou ochranou. Ja som Tvoja záchrana. Ty si v mojom srdci.“ To že jej slová sú pravdivé, je vidieť z toho, že jej zjavenie na vrchu Tepeyac v r. 1531 pomohlo mohutnému šíreniu Evanjelia v Strednej a Južnej Amerike. Bazilika ktorá je novo postavená v r. 1976, nás očarila výbornou akustikou, 10 000 miestami na sedenie, bohoslužbami v rôznych svetových jazykoch, stálym príchodom pútnikov k Panne Márii počas celého dňa.

Mexický sprievodca Cezar nám za výdatnej pomoci otca Štefana Novotného pripravil veľmi pekný program. 10 dní v nás zanechalo nezabudnuteľné zážitky z návštevy Mexiko City, prehliadky Thateloco, kde je kostol sv. Jakuba apoštola, prechádzku po Ceste mŕtvych s výstupom na pyramídu Slnka a pyramídu Mesiaca. Úžasný prechod krajinou – pohorie Sierra Madre del Sur, nádherný výhľad na sopku Popocatepetl, vstup do dedinky Cholula, tiež Tonantzintla, kde je kostol celý zo zlata v indiánskom barokovom slohu – stavaný takmer 300 rokov. Návšteva archeologického náleziska v Cacaxtla, mesta Taxca, ktorému slávu a bohatstvo doniesla ťažba striebra. Niet možno zabudnúť na 2 dni strávené v slávnom letovisku Acapulco, preslávené vďaka hollywoodskym filmom. Vymenovať všetky zážitky každého z 31 účastníkov tohto pútnického zájazdu, by zabralo veľmi veľa času, najväčším a nezabudnuteľným zážitkom je však osobné stretnutie s Pannou Máriou Guadalupskou, ktorá nás k sebe pozvala, a ďakujeme ešte raz všetkým, ktorí nám toto stretnutie umožnili.

Anna Maková)

Senioři nezahájejí

Modlitbou biblického růžence spoločne prosí za mier ve světě stále se rozšiřující skupina seniorů v Hradci Králové. „*Ráda bych povzbudila naše starší přátele, ale i všechny ostatní křesťany a lidi dobré vůle, jimž není lhostejný osud trpících lidí, válkou zasažených národů a celého světa, aby se společně, pravidelně a intenzivně modlili za pokoj v lidských srdcích a mír na celém světě. Zahájit činnost modlitebního společenství za mír přitom může naprosto každý – v rodinách, při setkávání s přáteli, během setkávání farních společenství seniorů a dalších skupin, třeba i v domovech pro seniory. Máte-li touhu začít, neváhejte oslovit vaše blízké nebo přátele ještě dnes. Bude to mít sílu*“, povzbuzuje k modlitbám Veronika Čepelková z hradeckého Diecézního centra pro seniory.

Modlitební skupina seniorů za pokoj a mír zahájila v Hradci Králové svoji činnost v srpnu 2016. A Marie Bártová, pravidelná účastnice těchto seniorských modliteb s nadšením dodává: „*Jsmo velice rádi, že se nás schází tolik. Prožíváme chvíle radosti a naděje. V současné době je důležité nesedět nečinně doma, je třeba se scházet a prosit za mír*.“ Další společné modlitební setkání seniorů, kterým jde o světový mír, bude 10. května v 10 hodin v královéhradeckém Novém Adalbertinu, v kapli sv. Vojtěcha.

Poutnice k Panně Marii Guadalupské

Centrum pro seniory

■ 10. 5. 2017

Modlitba seniorů za pokoj a mír

Modlitební skupina seniorů za pokoj a mír se sejdě ke společné modlitbě 10. 5. 2017 od 10:00 v Hradci Králové v Novém Adalbertinu (kaple sv. Vojtěcha).

■ 8. – 15. 11. 2017

Poutní zájezd do Fatimy, Lisabonu a na ostrov Madeira

Poutní zájezd pro seniory a další zájemce do Fatimy v jubilejním roce obohacený návštěvou ostrova věčného jara Madeira a Lisabonu, rodiště sv. Antonína Paduánského.

Uzávěrka přihlášek se slevou za včasné přihlášení: **do 31. 5. 2017.**

Telefon: 495 063 661

mobil: 737 215 328

e-mail: dcs@bihk.cz

www.dcskhk.cz, www.simeon.cz

Velikonoční Polná

Velikonoce mají v Polné zvláštní půvab, stejně jako jinde. Předchází jim období velkého půstu, kdy se má každý snažit změnit své srdce. Pro děti ve farnosti proto většinou bývají připraveny různé konkrétní týdenní úkoly. Pokud se jim úkol podařilo splnit, mohou v neděli v kostele např. na Kristův kříž přidat svou kytičku. Pobožnost křížové cesty bývá v postní době každé páteční odpoledne v děkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie. Některou křížovou cestu vedou děti, některou ženy, některou muži. Ve Věžnicích bývá tradiční postní duchovní obnova a v Polné obvykle nějaká duchovní přednáška. Letos se týkala encykliky Laudato si' a za velkého zájmu místních i přespolních nám ji přiblížil P. Marek Orko Vácha. Kolem slavnosti Zvěstování Páně – dne modliteb za nenarozený lidský život, míváme modlitební vigilií za nenarozené spojenou s adorací Nejsvětější Svátosti oltářní.

Asi nejpůsobivější pobožností postní doby bývá kající průvod na vrch Kalvárii na okraji města, který se konává vždy na „Velký pátek Panny Marie“, tedy pátek před Květnou nedělí v podvečer. Během procesí městem se zpívají postní písně

Velká hrkačka na kostelní věži

Náměstí v Polné zářilo v minulých letech velikonočním zdobením

a na samotné Kalvárii u jednotlivých kaplí mládež vede modlitbu bolestného růžence. Škoda, že letos se průvod nemohl uskutečnit pro velkou nepřízeň počasí. Byla tedy pouze adorace v kostele.

Bezprostřední přípravou na slavení Velikonoc je očistění našich srdcí ve svátosti smíření. Ta se konává na Květnou neděli, kdy se do Polné sjede asi 6 kněží, kteří jsou po celé odpoledne k dispozici kajícím. Je krásné pozorovat neustále doplňované fronty u jednotlivých zpovědníků, kdy se přicházejí smířit s Pánem celé rodiny. Díky Bohu i Jeho služebníkům za tento zdroj milosti.

Pak už přichází Velikonoční triduum s obvyklými obřady. Zvony a zvonky odletí do Říma a jejich úlohu na 3 dny v kostele přezvou klapačky a na ochozu polenské kostelní věže velká hrkačka na kliku. Nezvyklý zvuk přiměje každého kolemjdoucího, aby pozvedl svůj zrak vzhůru. Po celou Bílou sobotu pak probíhá adorace u Božího hrobu.

Na Boží Hod si lidé přinesou velikonoční pokrmy, aby tyto byly požehnány. Děti,

které si přicházejí k oltáři pro požehnání v podobě křížku vždy před přinášením obětích darů, k tomu místo obvyklého obrázku do leporela s hlavní myšlenkou a modlitbou dané neděle dostávají o Velikonocích čokoládku. Na velikonoční pondělí se pak po mši sv. koná před kostelem pomlázka.

Na hlavním polenském náměstí dostávala kašna Hastrmanka už několik let krásnou velikonoční výzdobu z kraslic zásluhou místních nadšenkyň, které se inspirovaly v jednom švýcarském městě. Kraslice pro tuto výzdobu barvily i děti prvního stupně polenské základní školy. Letos však kašna Hastrmanka prochází generální opravou, tak se její jedinečná velikonoční výzdoba nekonala.

Na svátek Božího milosrdenství po večerní mši sv. bývá na děkanství setkání s meditativní modlitbou korunky k Božímu milosrdenství. A během velikonoční radosti a slavení už probíhá příprava na májové v podobě rozdávání básniček ke cti Panny Marie dětem, aby se je stihly pěkně naučit.

Martin Lexa, foto Ludmila Vomlelová

Každý farník by měl mít možnost přespávat na faře, je to přece jeho druhý domov!

To říká duchovní otec farnosti sv. Martina Adam Grabiec a dodává: „V Dolním Újezdu se o to snažíme. I proto jsme už posedmé připravili jarní prázdniny pro děti, které z různých důvodů nikam neodjely. A co víc, věřící děti tuto možnost nabízí i svým kamarádům z rodin, které do kostela nechodí. Považuji to za dobrý způsob, jakým můžeme ukázat živou a radostnou tvář našeho farního společenství.“ Letos program pro děti začínal jako každý rok ve středu navečerní společnou modlitbou. Pak už se děti virtuálně „vydaly“ na výpravu do Indie. Poslouchaly vyprávění o životě dětí v Indii, doprovázené promítáním fotografií.

Ve čtvrtek všichni objednaným autobusem odjeli na celodenní výlet do Moravské Třebové navštívit františkánský klášter, ve kterém je přivítal otec Šebestián. Ten jim naopak vyprávěl o životě v klášteře, kde kromě bratrů františkánů žijí i lidé, kteří přišli přímo z ulice, nebo měli těžké životní období a potřebovali pomoc. Těmto lidem dali místní františkáni možnost a šanci zapojit se do běžného života v klášteře, kde každý z nich může pracovat podle svých možností a zkušeností. Po mši, kterou odsloužil otec Adam, se děti s vervou pustily do prohlídky moravskotřebovského zámku, konkrétně expozice nazvané Poklady Moravské Třebové. A po návratu do Litomyšle čekala děti ještě jedna příjemná záležitost – pohádka v kině Sokol.

Páteční den už byl ve znamení postní doby, kterou děti procházely formou názorného vyprávění, spojeného s výrobou postního deníčku pro každého z nich. Závěrečná aktivita – výtvarné tvoření z barevného papíru – už byla přípravou na samotné Velikonoce. „Jsem velmi vděčný všem, kteří mě v aktivitách pro děti podporují a jdou se mnou do toho se srdcem na dlaní. Vždyť někteří si kvůli tomu vybírají i dovolenou. Ale stojí to rozhodně za to, protože během třídního programu mohou děti zakusit společenství, které se hlásí ke Kristu. A já věřím, že tímhle způsobem poznávají, jak úžasný Ježíš a společenství s Ním je“, dodává k životu ve farnosti Adam Grabiec.

(Dolnoújezdské děti na zámku v Moravské Třebové

(Ubytování pro studentky

v Hradci Králové

Studujete nebo budete studovat střední či vysokou školu a hledáte ubytování?

Salesiánský domov mladých v Hradci Králové

nabízí ubytování studentkám vysokých, vyšších odborných a středních škol.

Charakteristika:

- rodinné prostředí
- dobré podmínky pro studium
- křesťanské hodnoty

Nabízíme:

- ubytování v dvoulůžkových a třílůžkových pokojích
- k dispozici: studovny, knihovna, kuchyň, kaple, společenský sál, klavír, zahrada, hřiště
- připojení k internetu, zastávka MHD přímo před domem
- menší počet ubytovaných: klidné prostředí pro studium, individuální přístup, osobní vztahy
- možnost smysluplného prožití volného času: společné oslavy, zájmové kroužky, sportovní vyžití, přednášky, vzdělávací, duchovní a kulturní aktivity
- možnost lidsky růst, hledat smysl života, příp. hledat a prohlubovat vztah k Bohu

Zřizovatel: Kongregace Dcer P. Marie Pomocnice (sestry salesiánky)

Více na www.sdmhk.cz, sdmhk@volny.cz, tel. 731 625 923.

Lidský osud se nevejde jen do pár paragrafů

Byla to především myšlenka nabídnout teenagerům smysluplný program a prostor pro setkávání, která před jedenácti lety nastartovala vznik Oblastní charity v Jičíně. Když se tehdy podařilo ve městě otevřít Nízkoprahový klub pro děti a mládež Exit, tak se partě mladých kamarádů splnil sen. K jeho hlavním zakladatelům patří současný ředitel jičínské Charity Bc. David Rejlek, Dis., kterého k profesi sociálního pracovníka nasměroval křesťanský skauting a studium na Jaboku.

„Tenkrát jsem vůbec netušil, do čeho jdeme. Kdyby mně někdo řekl, že za deset let budu

koučovat 45 zaměstnanců a budeme pomáhat 750 klientům ročně, tak bych tomu nevěřil. Ale přicházely stále nové výzvy a my na ně prostě reagovali,“ říká David Rejlek, dnes otec dvou dcer a také milovník horolezectví, kterému se věnuje už celá rodina.

Charita roste s každou novou výzvou

Jednou z nich je problematika vyloučených lokalit na jih od Jičína, kde Charita denně zajišťuje pečovatelskou službu pro téměř stovku seniorů a lidí se zdravotním postižením. „Jde o zemědělskou oblast,

kde není dostatek pracovních příležitostí a lidé tu mají hloub do kapsy,“ popisuje tamní situaci ředitel. Charitní centrum Sasanka sem dojíždí také do problematických rodin s ohroženými dětmi.

„Nejčastěji pomáháme v případě rodinných krizí, jako je rozvod, domácí násilí nebo dluhy. Snažíme se děti ochránit před jejich negativními dopady, aby z toho neměly trauma. Rodiče učíme, jak děti vychovávat a jak se s nimi učit,“ přibližuje svou práci Jaroslav Ludvík, Dis. ze Sasanky. Nově terénní pracovníce pomáhají i rodinám s dětmi na Semilsku. Jičínská Charita dnes provozuje také klub pro děti a mládež v Hořicích a Nové Pace, nebo vysílá své dobrovolníky do nemocnice a sociálních zařízení pro děti a pro seniory.

Život přináší i příběhy, na které úřední škatulky nestačí

První vystrážlivění z počátečního dobrovolnického nadšení přišlo hned záhy s novými standardy sociálních služeb. Ty vedle zavedení pravidel přinesly i větší administrativní zátěž. V Jičíně se s tím ale dokázali poprat a duch Charity tu přetrvává. „Učil jsem se od ostatních Charit. Když přišly kontroly z úřadů, museli jsme hodně chyb opravit, ale naštěstí nebyly závažné. Byla to škola,“ vzpomíná David Rejlek a neskrývá i určité zklamání: „Systém kontrol je potřeba, ale mrzí mě, že je nezajímá skutečná práce s klientem. Kontrolují hlavně papíry a směrnice.“

Na všechno ale škatulky nestačí. „Život přináší tolik různých příběhů. Nejde

„Mám se tu dobře. Pečovatelky z Charity mi každý den připraví jídlo, pomůžou s mytím a oblékáním a taky poklidí. Chodí se mnou i na poštu nebo k doktorovi,“ říká pan Rejlek, který se bez pomoci druhých neobejde. Pohybuje se na vozíku a přišel o zrak po pracovním úraze a mrtvici. Žije sám v DPS v Kopidlně, zotavuje se po operaci nádoru na mozek a věří, že po dalším zákroku jednou spatří i svá vnoučata. Foto: Jana Karasová

„Vždycky tady budou lidé na okraji společnosti, kteří budou potřebovat naši pomoc,“ říká ředitel Oblastní charity Jičín Bc. David Rejlek, Dis. Foto: archiv

napasovat osudy lidí jen na předpisy. Teď budu zrovna volat kolegyním do Lomnice, aby zašly na faru, kde objevili opuštěnou mladou holku, zabalenou v dekách v kůlně. Nemáme na to sice službu, ale my už najdeme cestu, jak jí pomoci,“ reaguje pohotově ředitel.

Stejně akční jsou zaměstnanci a dobrovolníci Oblastní charity Jičín v pomoci obětem povodní a jiných živelních událostí. Zapojili se také do potravinové pomoci pro potřebné. „Charita je o tom, že vedle svých služeb pomáhá i lidem, kteří se náhle ocitli v nouzi. Nenecháme se svazovat jen zákonem o sociálních službách. My třeba chováme včely a vyrábíme med, abychom měli finance i na projekty, které systém nepodporuje,“ vysvětluje David Rejlek, jemuž jsou vzorem komunity jako Sdružení v Neratově nebo kláštery.

Musíme si pomáhat

Ani jičínská Charita se neobejde bez fungující spolupráce s různými institucemi, úřady a veřejností. „Když třeba sháníme postýlku pro rodinu s dítětem, tak to netrvá nikdy déle než dva týdny a ozve se nám dárci. Díky lidem také vybere celých čtyři tuny víček ročně na pomoc dětem s hendikepem,“ uvádí konkrétní

příklady David Rejlek a pokračuje: „Jsem moc rád, že k nám chodí pan farář. Jsme taky vděční za odborná kolegia na diecézi, kde si mohou charitní pracovníci vyměnit své zkušenosti a vzdělávat se. Se starosty měst a obcí, kde pomáháme, se většinou domluvíme. U nás v regionu spolupracujeme ještě s občanskou poradnou, péčí o duševně nemocné a dalšími neziskovkami.“

A jaké má Charita plány a vyhlídky do budoucna? „Rozšiřujeme pečovatelskou službu, protože je potřeba čím dál víc, populace stárne. Chceme být soběstačnější, tak začínáme víc včelařit. Snažím se taky, abychom byli v Charitě dobrá parta pracovníků i lidsky,“ zamyslí se ředitel a uzavírá: „Vždycky tady budou lidé na okraji společnosti, kteří budou potřebovat naši pomoc. A každý člověk by měl dostat další šanci.“

Jana Karasová

Více také na www.jicin.charita.cz.

(AKTUALITY)

Mons. Josef Suchár získal ocenění od společnosti Deloitte

Praha, Neratov: Biskupský vikář pro diakonii a prezident Diecézní charity Hradec Králové Mons. Josef Suchár, jenž je především duchovním otcem obnovy mariánského poutního místa v Neratově u Bartošovic v Orlických horách, se v letošním roce dostal mezi osm osobností, které podle společnosti Deloitte mění svět a dělají věci, co mají význam. Krátký dokument o Mons. Josefu Suchárovi a o sedmi dalších zajímavých osobnostech si můžete přehrát na www.zalezinatom.cz. Na stránkách <http://17vyjimecných.forbes.cz/> najdete také pěknou reportáž z Neratova, kde se Mons. Josefu Suchárovi a Sdružení Neratov podařilo nejen zrekonstruovat poutní kostel, ale také vybudovat zázemí pro lidi s hendikepem. Video projekt společnosti Deloitte představuje osobnosti, které svými aktivitami přispívají k rozvoji naší společnosti. Pomáhají druhým, což považují

☛ Mons. Josef Suchár získal ocenění od společnosti Deloitte. Foto: archiv DCH Hradec Králové

za přirozenou i neodmyslitelnou součást svých životů. Cílem projektu je tyto jedinečné lidi a jejich aktivity zviditelnit, šířit dále jejich příběhy i životní zkušenosti, a na základě toho inspirovat další. Gratulujeme k ocenění!

Jana Karasová

25 let Charity v diecézi

Hradec Králové: V tomto roce uplynulo čtvrtstoletí od chvíle, kdy otec arcibiskup Karel Otčenášek rozhodl o obnovení činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové. 25. výročí od svého založení si letos připomínají také mnohé Charity v naší diecézi. Při této příležitosti bude v pátek 2. června sloužena slavnostní a děkonná mše svatá v poutním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Neratově, kterou budou oslavovat biskup J. E. Mons. Jan Vokál a prezident Diecézní charity Hradec Králové Mons. Josef Suchár spolu s hostujícími biskupy a kněžími. Poté budou oceněni pracovníci a dobrovolníci Charit. Oslavy zakončí koncert písničkáře Pavla Helana v odpoledních hodinách pod střechou obnoveného poutního kostela.

Diecézní katolická charita pomáhá lidem v nouzi od 1. ledna 1992. Dnes zastřešuje 21 regionálních Charit, které poskytují přes dvě stovky středisek pomoci a projektů v oblasti sociálních a zdravotních

služeb, kde pečuje již bezmála tisícovka zaměstnanců o více než 40 tisíc nemocných a potřebných. Mezi první a nejznámější charitní zařízení patří Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba, Stacionář sv. Františka v Rychnově nad Kněžnou, Hospic Anežky České v Červeném Kostelci, Domov sv. Josefa pro nemocné roztroušenou sklerózou, Dům Matky Terezy pro lidi bez domova v Hradci Králové a mnohé další.

K nejvýznamnějším projektům hradecké Diecézní charity patří program Adopce na dálku, který umožnil získat vzdělání už více než šesti tisícům chudých dětí v Indii, dále Integrační centrum pro cizince a Dobrovolnické centrum. Ve spolupráci se Společností pro pomoc nemocným Huntigtonovou chorobou poskytujeme podporu také rodinám pečujícím o pacienty s tímto závažným nevyléčitelným onemocněním.

Děkujeme všem dárcům, institucím, sponzorům a dalším podporovatelům, díky jejichž pomoci můžeme našim klientům poskytovat potřebnou odbornou a laskavou péči. Více také na www.hk.caritas.cz.

Jana Karasová)

Nová expozice v areálu Domova sv. Josefa

Žireč: V areálu Domova sv. Josefa pro nemocné roztroušenou sklerózou bude v květnu u příležitosti 200. výročí vynálezu jízdního kola otevřena nová expozice historie cyklistiky v bývalé sýpce zámecského parku, kterou se podařilo zrekonstruovat díky úsilí pracovníků Oblastní charity Červený Kostelec a štědrosti dárců. Exponáty včetně dobových fotografií a tiskovin zapůjčil největší český sběratel Ing. Jaroslav Uhlíř. Výjimečnou sbírku obohatí expozice zdravotních pomůcek pro léčbu roztroušené sklerózy, což bude první výstava svého druhu v ČR.

Celá expozice se nachází jen 100 metrů od cyklotrasy, která spojuje ZOO Dvůr Králové s barokním Hospitem Kuks. Vstupenky vám u nás prodají nemocní roztroušenou sklerózou a vy tak podpoříte jejich pracovní uplatnění. Výlet můžete spojit s procházkou v přilehlém parku, návštěvou Bylinkové zahrady Josefa Kamela, ochutnávkou domácích sirupů v Café Damián nebo prohlídkou keramické arteterapeutické dílny pro pacienty Domova sv. Josefa. Naším přáním je, aby záchrana barokní sýpky Špejchar

přinesla nové podněty pro kulturně-sociální aktivity v obci Dvůr Králové nad Labem a stala se novým centrem setkávání lidí všech generací i názorů s možností pro jejich vzájemné obohacení. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Tereza Ustohalová)

Charitní domovy přivítaly návštěvu z USA

Havlíčkův Brod, Humpolec: James a Suzanne Holtovi z USA zavítali 2. března do Humpolce a Havlíčkova Brodu, aby se na vlastní oči podívali, jak tamní Charitní domovy využily jejich dar.

Díky němu mohla Oblastní charita Havlíčkův Brod pořídit do svých domovů potřebné skříně, kuchyňské sporáky, pračku, rostoucí židle pro děti a další vybavení. Štědrí dárci vyjádřili velký obdiv pracovníkům domovů za jejich každodenní činnost a zároveň je těšilo, že mohli smysluplně pomoci maminkám, tatínkům a jejich dětem v těžké životní situaci.

Charitní domov v Havlíčkově Brodě poskytuje odbornou pomoc a dočasný zázemí matkám a jejich dětem v nouzi, klienty Charitního domova v Humpolci pak mohou být i otcové s dětmi. „Záměr Holtových a jejich pomoc nám velmi ulevily. Například v Humpolci jsme dříve měli jednu pračku pro šest klientských rodin, což bylo opravdu málo. Patří jim opravdu velký dík,“ uvedla vedoucí služby Mgr. Lenka Vencová. Více na www.hb.charita.cz.

Charitní domovy jsou spolufinancovány z prostředků EU – ESF OPZ, státního rozpočtu, Kraje Vysočina a města Humpolec.

Aneta Slavíková)

Mise Charity ČR v Iráku

Praha, Mosul: Začátkem letošního roku a loni v prosinci se Charitě ČR podařilo rozdat 800 balíčků humanitární pomoci v těsné blízkosti mosulské bojové linie, a to ve spolupráci s polskou organizací Polska Akcja Humanitarna a iráckou RNVDO. Nyní v Iráku Charita ČR zřizuje vlastní pobočku, aby byla blíž potřebným.

(Návštěva Jamese a Suzanne Holtových v Charitním domově v Havlíčkově Brodě a v Humpolci. Foto: archiv OCH Havlíčkův Brod

■ Beseda s nadějnými rapery v Nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež Street v Letohradě. Foto: Romana Exlerová

„Mosul je zničený. Čím více jsme se blížili centru, tím více zkázy jsme viděli. Fasády všech domů jsou poseté dírami od kulek a kolem silnic leží hromady ruin a odpadků, které se stávají dětskými hřišti,“ popisuje zážitky humanitární pracovník a dodává: „Při poslední dodávce jsme dokázali pomoci třem stovkám rodin, ale mnohem víc lidí odešlo s prázdnou. Prosili nejčastěji o láhev vody nebo lékařské vyšetření. Kolem 40 % zdejších obyvatel trpí nedostatkem pitné vody kvůli zničenému vodovodu. Ve městě je také nedostatek potravin a zdravotníků.“

Pomoc v hodnotě 44 270 dolarů (1 133 750 Kč) obdrželo 5 357 osob a polovinu potřebných financí poskytla Charita ČR. Pomáhejte v Iráku s námi a přispějte libovolným finančním darem na účet číslo 55660022/0800 s VS: 180 anebo zašlete DMS ve tvaru DMS CHARITASVET na číslo 87 777. Každá DMS stojí 30 Kč, z toho Charita ČR obdrží 28,50 Kč. Službu provozuje Fórum dárců. Děkujeme Vám! Více na www.charita.cz.

z tisk. zprávy Charity ČR ze dne 16. 3. 2017)

Rapeři ve Streetu

Letohrad: V březnu navštívili Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Street v Letohradě dva naděšní rapeři Renne Dang a Jay Diesel z Black Wood

Records. Děti ze Streetu tuto hudbu rády poslouchají a často se ztotožňují s texty jejich písní, které vypovídají o pocitech mladého hledajícího člověka. Takže když kluci dorazili, čekalo na ně pětáctičet natěšených dětí.

Jay a Renne také vyprávěli o tom, jak se poznali, jak se dostali k rapu, jaké měli sami problémy, když byli ve věku dětí ze Streetu atd. Všichni pozorně poslouchali a nebáli se na cokoli zeptat. Když otázky ustávaly, začali se ptát naopak oni dětí. Každý se představil a řekl, co ho baví a co by chtěl v životě dělat. Jay i Renne děti hezky motivovali, říkali jim, ať se nevzdávají svých snů. Jeden kluk se třeba svěřil, že chce být automechanikem. Na to mu naši hosté odpověděli: „To je super! Jdi za tím a studuj, škola je důležitá.“

Návštěvníci odcházeli nadšení a všichni jsme si to společně dobře užili. Moc děkujeme oběma klukům, že si na nás udělali čas a přišli potěšit i povzbudit „naše“ děti. Více na www.uo.charita.cz a na facebooku.

Činnost Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Street v Letohradě je také podporována z Tříkrálové sbírky.

Romana Exlerová)

(KALENDÁŘ KVĚTEN

Nová Ves u Litomyšle

■ 13. 5. od 14 hod.

Květnový běh pro dobrou věc

Dobrovolnické centrum při Farní charitě v Litomyšli spolu s partnery pro vás připravilo vyznačené běžecké trasy různých délek a obtížností. Přijďte objevit malebnou krajinu údolí Jalového potoka, v jehož korytě teče voda právě většinou jen na jaře! Máte-li rádi geocaching, i tady najdete nějakou kešku.

Startovné je symbolické (dospělí 50 Kč, děti 20 Kč). Výtěžek akce bude věnován ZŠ speciální Litomyšl na ozdravný pobyt dětí u moře. Přijďte si zaběhat a pomoci dobré věci! Více na www.litomysl.charita.cz.

Červený Kostelec

■ 28. 5. v 17 hod.,

kostel sv. Jakuba Většího

Benefiční koncert Českého chlapeckého sboru Boni Pueri

Vstupenky jsou k zakoupení v pořádající Oblastní charitě Červený Kostelec. Kontakt: Mgr. Ludmila Štěpánová, tel: 491 610 332, e-mail: stepanova@hospic.cz. Výtěžek bude věnován na podporu Hospice Anežky České. Více na www.hospic.cz.

Žireč u Dvora Králové n. L.

■ 31. 5. od 18 hod.,

Domov sv. Josefa,

Bylinková zahrada J. Kamela

Benefiční koncert kapely Atarés

Koncert v latinsko-americkém rytmu u příležitosti Světového dne roztroušené sklerózy (RS). Hodinu před začátkem si můžete v rámci zážitkového programu na vlastní kůži vyzkoušet život s RS. Vstupné dobrovolné. Výtěžek bude věnován na podporu Domova sv. Josefa pro nemocné RS. Více na www.domovsvatehojosefa.cz

TÝDEN OTEVŘENÝCH KOSTELŮ

21.–28. 5. 2017
Hradec Králové

NEDĚLE 21. 5.

10:15 Mše svatá pro rodiny a zahájení
kostel Nanebevzetí Panny Marie, Velké náměstí

12:00 Zahradní slavnost
14:00 Nos Dames: francouzské šansony
20. a 21. století
Dům školských sester Notre Dame,
U soudu 813/7

PONDĚLÍ 22. 5.

18:00 Divadelní a literární večer „O životě“
Refektář Nového Adalbertina, Velké náměstí 32

ÚTERÝ 23. 5.

19:45 J. S. Bach, G. F. Händel,
W. A. Mozart: koncert s komentářem
kostel Nanebevzetí Panny Marie

STŘEDA 24. 5.

18:00 Ladislav Heryán: Kdo je pro mě Bůh?
farní kostel Českobratrské církve evangelické,
Nezvalova 529/1

ČTVRTEK 25. 5.

Večer na téma: Vztahy lásky

17:00 Zazpívejte si s námi
18:00 sr. Angelika Pintířová: Bůh v mém
životě aneb starala jsem se
o prezidenta Havla i o kluky z pastáku
kostel Nanebevzetí Panny Marie

19:00 Kde hledat Boha v hudbě a filmu?
kostel Nanebevzetí Panny Marie

PÁTEK 26. 5.

17:00 Zahájení interaktivní výstavy „Víra,
naděje, láska“ pro děti i dospělé
Sbor kněze Ambrože, ul. Ambrožova

18:30 Psychoterapeuti Nikola Pechalová
a Milan Novotný: Jak vypadám
navenek a jaký jsem uvnitř?
Sbor kněze Ambrože, ul. Ambrožova

SOBOTA 27. 5.

18:00 „Jde před Vámi do Galileje“:
liturgické drama podle
středověké předlohy
kaple sv. Klimenta pod Bílou Věží,
Velké náměstí

NEDĚLE 28. 5.

14:30 Program pro děti:
Cesta pohádkovým lesem
les u Biřičky

Papežská misijní díla v ČR, misijní výstava
kostel Nanebevzetí Panny Marie – po celý týden

Více o programu na:
www.tyden-otevrenych-kostelu.com

